Any 60.—N.° 19971.—Preu: 30 cts.

Dimarts, 11 d'octubre de 1938

ABONAMENTS

Barcelona mes... 7 Ptes.
Catalunya i territori de la República trimestre 21
Amèrica llatina i Portugal trimestre 24
Països conveni postal id. 38
Altres països id. 60

DIARI D'AVISOS I NOTICIES

ANUNCIS I RECLAMS SEGONS TARIFA

LA PUBLICITAT

REDACCIO: MARIA FORT, 37 i 39 - TELEFON 10602 BARCELONA ADMINISTRACIO: RAMBLA CATALUNYA, 64 - TELF. 79150

NO... GOERING L'INCENDIARI NO ANIRA ENCARA A PARIS

CRONICA

LA CONFERENCIA DEL SENYOR PRIETO

El senyor Prieto abordava en la conferència que va donar el diumenge passat el problema de la tasca que caldrà emprendre a la Península per tal de remeiar els estralls que ha produït la guerra, ensems que vigoritzar la nostra economia, tan durament posada a prova en aquests dos anys i mig d'una lluita que pels nostres adversaris i els Estats que els han donat suport ha estat principalment orientada vers la destrucció sistemàtica de moltes de les principals fonts de riquesa del país. Després d'enumerar el que caldrà reconstruir i de fer esment de la difícil situació econòmica que caldrà superar, l'illustre orador exposava els punts de vista que constituïen el tema de la seva conferència, això és, allò que Espanya espera per al seu redreçament econòmic dels països americans.

Temes com el que diumenge encetava el senyor Prieto són d'una gran actualitat. S'ha parlat molt, del juliol del 1936 ençà, de temes econòmics, però ningú no ho havia fet fins ara trepitjant el terreny de la realitat ni posant per davant les xifres del nostre comerç exterior, això és: del que necessitem de l'exterior i de les nostres possibilitats en matèria de crèdit i exportació. Es evident que tot estudi que no es basi en les xifres ha de considerar-se en matèria tan delicada com irreal, i és per això que hem d'agrair al senyor Prieto que en la seva conferència, ultra aportar-ne de ja conegudes, n'hagi divulgat d'altres d'inèdites referents a allò que acabada la guerra ens caldrà reconstruir. Fixem-nos que sense refer els instruments de la nostra economia no hi ha redreçament possible i que la condició primera d'aquest redreçament radica, ultra en la possessió d'instruments adequats, en la nostra capacitat de treball.

No és el moment ara que ens definim respecte a la tesi sostinguda per l'illustre conferenciant. Ella s'inspira en el desig que després de la guerra l'Estat espanyol pugui tenir en matèria econòmica una vida independent, i ningú no podrà negar que si els plans del senyor Prieto podien ésser portats a la pràctica això seria assolit en una gran proporció. Per altre costat, poder sostraure's en el possible de la tutela econòmica d'Europa és un esdevenidor que tot fa preveure que no ha d'ésser massa estable ni tranquil; és una mesura prudent i patriòtica alhora que cal adoptar tant com permetin les nostres possibilitats.

El problema del redreçament econòmic de la post-guerra és evidentment un problema que cal estudiar a fons. Cal que s'hi interessi tot el país i que els homes aptes per a l'estudi d'aquests temes aportin la seva collaboració; que els organismes que representen el treball hi collaborin també, prescindint de certs prejudicis fills de passades lluites, que demà no han d'existir, entre el capital i el treball, i que els grans nuclis industrials, agrícoles, miners, etcètera, del país facin acte de presència en aquesta àmplia informació.

Avui el país tot sencer fa la guerra, no ens hem d'enganyar. No oblidéssim que quan acabada la guerra reprenguem el treball caldrà que existeixi un pla articulat i que tinguem present que les batalles que en la pau ens esperen són d'una índole tan delicada per al nostre benestar i per al nostre esdevenidor com les que als camps de batalla s'estan disputant en aquests moments. No oblidéssim tampoc que tenim el deure de procurar que el nostre país assoleixi ultra la llibertat política, per la qual estem lluitant, la llibertat econòmica, sense la qual la primera d'aquestes llibertats no té cap valor.

Nosaltres, catalans, tenim l'obligació de collaborar en aquesta obra de redreçament. S'ha fet ja quelcom al nostre país amb mires a l'esdevenidor; molt del que s'ha

"L'AJUT D'AMÈRICA PER A LA RECONSTRUCCIÓ D'ESPANYA"

CONFERENCIA DEL Sr. INDALECIO PRIETO

"Quan emprenguem la reconstrucció d'Espanya ens caldrà treballar més, produir més i a més bon preu."

ELS ORGANITZADORS DE LA CONFERENCIA

A la Sala Studium, organitzat per la Unió Ibero-Americana, donà diumenge al matí la seva anunciada conferència el senyor Indaleci Prieto sobre el tema "L'ajut d'Amèrica per a la reconstrucció d'Espanya. La conferència fou radiada per totes les emissores catalanes. El president de l'entitat pronuncià unes paraules prèvies. Digué que la Unió Ibero-Americana havia volgut oferir al senyor Prieto l'oportunitat de desenrotllar la iniciativa que insinuà en el discurs que pronuncià amb ocasió del cinquantenari del Partit Socialista.

AMPLIACIO DE LA CONFERENCIA DEL 28 D'AGOST

Corresponent a les paraules que acaba de pronunciar el meu amic Corpus Barga — començà dient l'exministre socialista—, he d'ésser jo qui expressi el meu agraïment a la Unió Ibero-Americana i a vosaltres pels aplaudiments amb què m'heu acollit. El que jo pretenia que fos pedra angular del meu discurs del 28 d'agost, el tema que avui desenrotllaré, restà tan sols esboçat. Ha tingut, no obstant, repercussió dintre i a fora del país. Vinc, doncs, a exposar idees simples, que no tenen potser engranatge i en les quals hi pot haver grossos errors, però que han estat concebudes amb entusiasme. Es un punt de vista particular que pertany als altres veure si es pot realitzar. Estem encara en guerra. Podem discrepar en quina manera serà la pau, però tots estarem d'acord que la pau vindrà a cercar-nos. Quan vaig parlar, en pau, de guerra, molts es mostraren escèptics; no cal estranyar-se que ara, en guerra, parli de pau.

QUE CAL ENTENDRE PER RUINA DEL PAIS

Vaig parlar el 28 d'agost que de la guerra el país en sortiria arruïnat i que ens havíem de preocupar de la reconstrucció d'Espanya. Al diccionari hom veu que ruïna vol dir desferra, perjudici, e c., però no pas esgotament absolut. Ningú no pot rebatre que en el curs de la guerra el nostre país ha sofert perjudici. La riquesa d'Espanya es calculava en 271.259 milions de pessetes. La guerra ens ha costat molt, però no ens ha costat tant. En aquella valoració hi van com-

INDALECI PRIETO

preses totes les riqueses: artístiques, monetàries, reserves, etc. Vaig dir, i ho sostinc, que la guerra ha significat la ruïna d'Espanya. Vaig parlar del perjudici sofert en la indústria viva del país i de la necessitat de reconstruir-la ràpidament. Faig remarcar l'adverbi. Vaig afegir que no es podia recórrer a l'estalvi espanyol, perquè no existiria, i que caldria recórrer a l'auxili exterior, pensant jo en Amèrica. Preciso, doncs, que en acabar la guerra l'estalvi espanyol no existirà, encara que subsistirà Espanya.

LES DESPESES DE LA GUERRA PESARAN DAMUNT TOTS ELS ESPANYOLS

Les objeccions formulades pel segon grup dels meus contradictors confio que s'esvairan en el curs de la meva dissertació. Que consti, en primer lloc, que jo no pretenc demanar a Amèrica diners, sinó productes. En la pau, en lloc de desaparèixer problemes en sortiran d'altres més angoixosos. Els danys d'una guerra els paga el vençut, i com que la nostra és una guerra civil, sempre els pagarà Espanya. Dos anys de guerra han destroçat la nació, han desplaçat les activitats i han creat aquesta voràgine en la qual l'Estat sosté un crescudíssim nombre de ciutadans. Primers problemes de la postguerra seran el manteniment dels nacionals i abordar la construcció de tot allò enderrocat, que no admet espera. Mots problemes que abans de la guerra encara eren difícils, ara se'ns poden presentar fàcils.

PASSANT BALANÇ

Com sigui que obligadament he de referir-me a xifres, la dissertació us resultarà aspra. El darrer quinquenni el balanç del nostre comerç exterior seguia essent-nos desfavorable; el dèficit calia cobrir-lo amb divises. En acabar la guerra caldrà afegir a aquella situació deficitària una agricultura empobrida. Uns braços productors disminuïts—els dels que caigueren i no tornaran—i un comerç marítim pràcticament desaparegut com a factor de divises estrangeres.

La nostra Marina lliure anava a totes les mars i significava molt en divises; ara aquests vaixells són enfonsats o han passat a poder d'italians i alemanys. Caldrà reconstruir aquestes marines mercants. Un altre factor important de la nostra economia exterior era l'estalvi d'Amèrica, el dels espanyols allí residents. Com i home del Nord és el molt que ha influït en aquella regió l'estalvi italià d'Amèrica". Aspiro que aquest estalvi tornarà a venir, i no en diners, sinó fomentant la compra de productes americans que ens són indispensables.

CALDRA TREBALLAR MOLT PER A RECONSTRUIR EL PAIS

Quan emprenguem la reconstrucció d'Espanya caldrà treballar més, produir més i produir més barat. Per a aconseguir-ho es necessiten màquines adients i il·lustre, això és, el que jo vull que vingui d'Amèrica. Què abraçarà la reconstrucció? A ningú no se li amaga la destrucció metòdica, especialment dels nostres ports, a què s'ha llurat l'aviació italo-alemanya. No cometo cap indiscreció en dir que els perjudicis que porta soferts la CAMPSA, el Monopoli de Petrolis, pujaven ja fa temps 42.700.000 pessetes, calculades segons el valor anterior d'aquesta. Han estat destruïdes les fàbriques o dipòsits d'Alcàzar de San Juan, Castelló, Santurce, Màlaga, Màlaga, entre id'altdres; enfonsats els vaixells "Campeador" i "El Cano" i avaries d'altres. No ignoren el que el tràfic dels nostres ports suposa per a la nostra riquesa, per a l'exportació dels nostres minerals i dels nostres fruits. Aquesta exportació caldrà seguir explotant-la, i per això necessitem els ports; haurem de reconstruir-los ràpidament, i per això ens caldrà utilitzar maquinària estrangera.

LA IMPORTANCIA ENORME DELS DANYS FERROVIARIS

Dels ports passem als ferrocarrils. Els danys soferts per la nostra xarxa ferroviària, tant en una zona com en l'altra, són enormes, gairebé absoluts. Per a convertir a l'ample europeu les nostres línies, no n'hi hauria prou amb fer-ho en determinats trossos, sinó que caldria fer-ho en tots els 15 mil quilòmetres de la xarxa espanyola. A 61.000 vagons pujava la nostra exportació per la frontera francesa. Cal arribar a la mateixa amplada de via que a França. Aquest problema interessa aconseguir tant a nosaltres com als nostres veïns francesos, i que fins ara no ha estat abordat per equivocades raons d'estratègia militar. Aconseguits els nostres productes agrícoles, tindria major expansió. Per a un tràfic ferroviari normal necessitem 20.000 vagons i 3.000 cotxes de viatgers. Comprengueu la necessitat de reconstruir aquest tràfic ràpidament, i per a això també penso en Amèrica.

CO M PODRIEN REBRE L'AUXILI D'AMERICA

Passo al punt essencial del meu discurs: l'auxili d'Amèrica. Escolteu unes xifres. Són dades de la nostra balança

(Passa a la pàgina 3)

fet és aprofitable, però caldrà revisar el conjunt. Sortosament no ens manquen capacitats ni geni organitzador. Seguint l'exemple que ens assenyala el senyor Prieto procurem avançar pel camí de la realitat, no hi ha pas dubte que podrem portar la nau a port.

ACOTACIONS

El ram de flors simbòlic

Esperàvem, certament, dels txecs, alguna cosa més que aquest ram de flors que ha ferit el dictador a la cara. ¿Serà suficient, però, a induir-lo a reflexionar?... ¿Li haurà fet preveure, si més no, quina ha d'ésser, fatalment, la seva sort?

Perquè els pobles, si tiren flors als seus opressors, és a manera d'assaig. Es com per a entrenar-se a tirar-los alguna cosa més contundent. Les flors són, altrament, en aquests casos, emmetzinades sempre elles mateixes, pel despit, per la humiliació per la por mateixa. Si els sentiments poguessin matar, segurament n'hi hauria prou perquè els homes com Hitler morissin sobtadament en aspirar el primer present de flors ofert pels seus súbdits.

Es evident que aquest ram de flors no haurà contribuït tan sols a desviar Hitler del camí funerari de llàgrimes i dols que té emprès. Hi ha camins que, per molt que sapiguem que, fatalment, menen a la mort, no poden desfer-se. Hi ha més perills encara a retrocedir que a seguir endavant. Les ombres del mal, un cop desvetllades, es fan mestresses dels nostres actes i ens impelleixen a seguir. El ram que ha ferit Hitler a la cara li haurà però, fet adonar que no tot, en aquest camí, són glòries. Que les roses que s'hi cullen són eriçades d'espines i que fins poden amagar dintre les pedres que l'han de lapidar.

Es per això que ha fet prohibir les pluges de florss sobre el seu cotxe. Prohibició aparentment assenyada. ¿Però, útil, realment? Per a un dominador de la seva mena això és més aviat perillós. La por, en tots els casos, atrau el perill. El domador que se les heu amb les feres, només el calma precisament, el domini de la seva por; el valor dut a la temeritat, que imposa precisament, a la fera. Quan, en canvi, la fera veu que el domador té por, quan veu que tremola, és aleshores que gosa a allargar l'urpa i a ensenyar les dents.

I amb les multituds esdevé una cosa semblant. Si el poble veu que Hitler té por que li tirin flors, s'adonarà que, fet i fet, és un home com els altres; que no hi ha sortilegi que el defensi. Ell prohibirà que li tirin fors, i el poble acabarà ...

BEGUR

LA MISSIÓ BÈL·LICA DELS INTELECTUALS

per Joan de Garganta

Sovint la gent oblida la unitat infrangible de la ciència i la de l'art. Les passions no deixen veure a molts que la veritat és una, i que una és la bellesa, i per aquest camí s'arriba a creure que el cultiu de l'esperit no ha de tenir els mateixos fonaments per a un llatí que per a un germànic, per a un patró que per a un obrer, per a un metge que per a un poeta. Així és possible que es parli de filosofies nacionals, d'art burgès i d'art proletari, de formació experimental i de formació especulativa, com d'activitats independents i no com d'aspectes de la mateixa vida de la intel·ligència.

Ara la guerra dóna origen a una nova manifestació d'atomisme espiritual. Partint de la veritat de la unió inseparable de la ciència i de l'art amb la vida total, s'arriba paradoxalment a esmicolar aquestes activitats per crear unes arbitràries arts i ciències de guerra. Sembla que per a alguns la missió dels intel·lectuals i dels artistes en temps de guerra és desvincular-se del seu món per convertir-se en uns servidors de les deformacions que la lluita produeix en les mentalitats febles. D'aquesta manera es crea un ambient propici a aquesta literatura dita de guerra i a aquestes elucubracions que volen suplir les teories i que són esbravaments de sensibilitats excitades. No hi ha gaires coses tan deplorables com aquestes manifestacions d'ànimes turmentades pel neguit d'una guerra després d'uns quants anys de passada aquesta. ¿Qui es recorda, si no pejorativament, d'aquells penjaments que s'adreçaven als belligerants durant la Gran Guerra? ¿I qui no riu davant l'espectacle dels mariscals francesos convertits en acadèmics? Aquesta és la trista sort de la "literatura de guerra" i de la "ciència de guerra".

Cada dia que passa, en canvi, guanyen categoria la literatura autèntica i l'autèntica ciència que tenien per tema la guerra de 1914-1918 quan aquesta es desenvolupava, o que són obra d'homes d'aquella mateixa generació. Qualsevol pot constatar la veritat de la distinció que faig llegint alguna de les bajanades que Edmond Rostand dedicà a la lluita i comparant-les amb el discurs de resposta de Paul Valéry al mariscal Pétain en l'ingrés d'aquest a l'Acadèmia Francesa. El patriarca de la "poesia pura" és prou intel·ligent per a comprendre alhora que no és possible desinteressar-se de la vida política i bèl·lica i que cadascú se n'ha d'ocupar d'acord amb la seva manera d'ésser. Un poeta o un filòsof seran eficaços per al triomf d'una causa si hi treballen en tant que poeta o en tant que filòsof, no si intenten rebaixar-se fins a convertir-se en aduladors d'homes o de passions. L'intel·lectual i l'artista han de servir els ideals en funció de perdurabilitat, tal com Dante servia el seu partit gibel·lí amb la "Commedia" i Maquiavel el cesarisme modern amb les seves obres teòriques i de crítica històrica, i feia més liberals vuitanta anys enrera el Víctor Hugo poeta de "La légende des siècles" que el fol·licolari de "Napoléon le Petit".

L'intel·lectual ha de teoritzar i explicar científicament els moviments populars; l'artista ha d'ésser l'antena que en reculli la bellesa; ni l'un ni l'altre no han d'emular el vulgus. Per això resulta confortador veure com els nostres homes de lletres segueixen treballant seriosament i serena sota la metralla, tot complint llurs deures ciutadans i donant a la lluita actual el suport de la seva cultura; per això us sentiu satisfet quan rebeu, per exemple, del conseller de Cultura, Pi i Sunyer; del sots-secretari d'Instrucció Pública, Puig Elies; del Comissari de Propaganda, Miravitlles, publicacions destinades al front fetes amb el criteri que diem; per això teniu la sensació d'haver conegut una victòria després d'haver parlat amb un dirigent del nostre Exèrcit com el comissari general de l'Est, Mantecón, amb el qual podeu tranquil·lament alternar la conversa sobre temes guerrers amb l'examen de problemes d'història del Dret. Aquests són els veritables complidors dels deures bèl·lics dels intel·lectuals.

(De "La Vida Literària a Catalunya". Gaseta radiada).

La primera demostració de l'organització nazi a Txecoslovàquia ha estat habilitar un camp de concentració, que han omplert ràpidament dels ciutadans desafectes al nazisme. Es la lliçó a les democràcies!

LA GUERRA A TOTS ELS FRONTS

Els soldats de Catalunya resisteixen i avancen a l'Ebre, tot i els furiosos atacs enemics

9 avions estrangers abatuts en combats aeris

Al nord de Guadarrama i zona de Motejón les nostres forces avancen les seves línies

L'aviació estrangera bombardeja nombroses poblacions de la reraguarda i fa danys i víctimes

El mercant anglès "Lake Genève" agredit al port de Barcelona

La D. C. A. tocà un hidro facciós

ELS COMUNICATS OFICIALS

DE DIUMENGE

FRONT DE L'EST. — Al sector de l'Ebre, les forces al servei de la invasió han atacat les nostres posicions de Coll del Coso, recolzades per 35 tancs i l'actuació intensa dels avions italoalemanys. Durant tota la jornada han estat rotundament rebutjades, i han sofert grans pèrdues, excepte a les 18 hores, que en un nou i costós assalt han aconseguit ocupar dues posicions, i les tropes espanyoles han contraatacat. Es lluita amb violència a l'hora de redactar aquest comunicat.

La nostra aviació ha actuat amb gran intensitat, i ha batut eficaçment les línies enemigues. En un dels serveis de la nostra caça ha estat abatut un "Heinkel 51", que ametrallava les posicions pròpies en unió de vuit més que han fugit.

A les 15'30, els caces republicans han entaulat combat amb un grup de "Fiat", que intentaven atacar els nostres bombardors, i han abatut un dels aparells italians, que ha caigut incendiat.

En un nou combat, han estat abatuts quatre "Fiat" més, que han caigut en barrina en zona enemiga. Nosaltres hem perdut dos caces, i llurs pilots han resultat morts.

ALTRES FRONTS. — Res de nou.

AVIACIO

A les 23'45 hores d'ahir, dues esquadreles de trimotors italians bombardejaren el casc urbà de Barcelona, i llançaren un centenar de bombes, que causaren grans destroces en estatges i víctimes a la població civil. Els nostres antiaeris tocaren un dels aparells de la segona esquadreta, que se separà de la formació i fugí, perdent visiblement velocitat i alçària, i es perceberen interrupcions al motor.

D'AHIR

FRONT DE L'EST. — A la zona de l'Ebre, ahir a la nit fou brillantment reconquistada pels soldats espanyols la cota 350 del sector de Coll del Coso. Avui l'enemic ha atacat sense interrupció durant tot el dia la dita posició, recolzat intensament per l'aviació i els tancs estrangers, i ha estat totalment rebutjat i ha sofert gran nombre de baixes sense aconseguir avançar un sol pas.

A la serra de Pàndols, les nostres tropes, en vigorós asalt, han conquistat les cotes 705 i 666, i han continuat llur avanç en persecució de les forces al servei de la invasió.

A la zona del Canaleta, per un cop de mà propi, s'ha causat a l'enemic moltes baixes vistes.

L'aviació republicana, que ha bombardejat línies i concentracions facciosos, ha abatut, en combat, tres "Messerschmidt", que han caigut incendiats. Nosaltres hem perdut un aparell.

FRONT DEL CENTRE.—Al sector de la Serra, les tropes espanyoles han avançat llur línia en profunditat de mig quilòmetre al nord del poble de Guadarrama.

També han estat rectificades a l'avantguarda les posicions pròpies a la zona de Motejón.

ALTRES FRONT. — Res de nou.

AVIACIO

Ahir a la matinada, l'aviació estrangera agredí el poble d'Aguilas (Múrcia), i bombardejà un hospital de sang.

Anit, un hidro bombardejà la zona portuària de Barcelona, i tocà el mercant britànic "Lake Geneve", i causà danys a estatges i víctimes.

També foren agredits la nit darrera diversos pobles de la costa sud de Catalunya, València, Silla i Carcaixent, on causaren víctimes.

tes agressions.

COMENTARI

El desencís

Si realment hom arriba a esbrinar que tot el brogit d'esperons que Chamberlain i Daladier van sentir a Munic no era altra cosa que un truc escenogràfic per a impressionar-los, el desencís que va guanyant a tothom després de l'alegria efímera dels primers moments pot convertir-se en una tírria unànime contra els homes que aquells dies tenien a llurs mans els destins d'Europa i no van saber estar a l'alçària de la seva missió. Es cert que els Parlaments de França i d'Anglaterra els han concedit llur confiança. Però no és menys cert que les sessions en les quals aquesta confiança era atorgada han estat com una mena de funerals, no solament en sufragi de l'ànima de la víctima sacrificada, ja que, tant com Txecoslovàquia, hem pogut veure com a Munic era brutalment derrotada la democràcia, i no pas exclusivament la que poguessin representar personalment els senyors Chamberlain i Daladier, ans també la que representen l'inconsolable M. Blum i el correctíssim Mr. Attlee. Sense l'excepció d'algunes personalitats isolades que han expressat llur indignació en ambdós països — homes que s'han sentit més patriotes que partidistes — el prestigi de les democràcies s'hauria negat en un ambient de resignació general que ajuntaria a la vergonya el consentiment.

Es evident que el que s'ha vist a Europa després del lamentable acord de Munic és molt pitjor que l'acord mateix. Amb el que han confessat els homes representatius de les democràcies per tal de justificar llur actitud Hitler en té de sobres per a seguir el seu joc i dictar la llei a Europa. Noteu que Alemanya no desmobilitza, que és el país on l'eufòria momentània per la salvació de la pau va tenir una expressió més feble. Recordeu que és el país on els tractats es converteixen, quan convé, en simples bocins de paper, i que els mateixos que ara han volat a recaptar la seva signatura tenen l'experiència recent de com s'ha comportat Alemanya en la guerra d'Espanya, signant la no intervenció i intervenint descaradament, tan descaradament com la mateixa Itàlia. Amb aquests antecedents, que els representants de les democràcies han vogut ignorar tossudament, no fóra sorprenent que la pau que Mr. Chamberlain creia salvada per tota la nostra època durés justament el que tardi Alemanya a pair el botí i a rumiar on ha de clavar després la urpada. Mentre hi hagi països febles amb els quals es pugui anar calmant la voracitat de la fera, i mentre els guardians siguin de temperament semblant als que ara la guarden, Europa podrà anar salvant la pau per èpoques successives, fins que a manca de pobles febles a qui devorar, Alemanya es llanci sobre els mateixos que ara la nodreixen amb la carn dels altres. I si en aquesta orgia ve el moment que toca el rebre a algú que fundant-se en parentius històrics es pot creure germà nostre, com és ara aquest afer de les colònies de Portugal, que no se'ns vingui amb quixotades, que els temps no estan per a sortir a defensar un germà que no ha dubtat gens d'ajudar l'estrany, en el seu intent d'esclafarnos, acció molt més odiosa quan parteix d'un germà que quan parteix d'un enemic. Diuen que a París comencen d'escamnar-se de l'excessiva transigència de Praga a les pretensions de Berlín. Doncs què es voldria? Si una colla d'atracadors despullen un pacífic transeünt, i aquest crida la policia, i la policia fa l'orni perquè té por, ¿es voldrà potser que el ciutadà es resisteixi, i se li tirarà en cara si a més del rellotge lliura la cadena i la xavalla?

Si a l'hora de les infraccions els gendarmes fallen, tot l'aparell social s'esfondra i el món torna al domini de la força bruta. I bé: mentre Europa no redueixi els malfactors i no els imposi l'obediència a la llei, no trobarà el camí de la salvació. Tot el restant serà, si fa no fa, monstruoses ximpleries.

CRONICA BARCELONINA

GENERALITAT DE CATALUNYA

PRESIDENCIA

El senyor Companys va romandre tot el matí al seu despatx de la Residència treballant en els assumptes del seu Departament i reben algunes visites.

Els periodistes es van entrevistar amb el sots-secretari, senyor Martí Rouret, que els digué que no tenia cap notícia a comunicar.

ELS ESPORTS

FUTBOL

Resultats dels partits jugats el diumenge.

G. R. E. A., 2. — Cos d'Exèrcit, 0.
Europa, 2 — Enginyers, 4.
Santa, 3 — Martinenc, 2.

— El diumenge al matí, al local de la Federació Catalana de Futbol, i sota la presidència de Josep Guàrdia, tingué lloc una reunió de delegats de clubs, federatius i representació dels equips militars, que han de participar en el vinent Campionat Militar.

La reunió transcorregué en un ambient de gran cordialitat i s'arribà a un comú i satisfactori acord en tots els sentits. Es convingué que l'esmentat torneig militar comenci el vinent dia 23, i una vegada efectuat, la Federació Catalana porti a terme el dels Clubs federats corresponent al clàssic Campionat de Catalunya.

Fins a la data consten inscrits vint-i-cinc equips militars, per la qual cosa l'esmentat torneig és més que probable que es jugui dividit en tres grups, per categories.

BOXA

La reunió de boxa que havia de celebrar-se a l'Olimpia, a profit del boxador Sanç, mutilat de guerra, ha estat ajornada per a una altra data.

PROVEIMENTS

EL RACIONAMENT DE PEIX

A causa de les escasses arribades de peix fresc d'importació registrades la setmana passada, degut als temporals que hi hagué a l'Atlàntic francès, la Conselleria Regidoria de Proveiments ha resolt que el racionament d'aquesta setmana continuï distribuint-se amb el tiquet número 11 fins a les onze del matí i amb el tiquet número 12 de les onze en endavant, amb subjecció al següent ordre de repartiment: dimecres seran despatxades les tiquets d'una i cinc racions; dijous els de sis i vuit racions; divendres, els de tres, deu i més racions; dissabte, els de quatre; diumenge els de dues, set i nou racions.

L'AJUNTAMENT

CONSELLER REGIDOR INTERI

Mentre duri l'absència del conseller regidor de Serveis Públics i Circulació senyor Vicenç Pérez Combina, quedarà encarregat interinament d'aquest Departament el conseller senyor Joan Escandell.

INSTITUT D'ACCIO SOCIAL UNIVERSITARIA I ESCOLAR DE CATALUNYA

El "Diari Oficial" de la Generalitat de Catalunya dels dies 4, 6 i 7 d'octubre va publicar unes convocatòries per als estudiants de l'Escola Normal de la Generalitat, Escoles Industrials de Catalunya, del Conservatori del Liceu i Escola Municipal de Música i Escola de Preaprenentatge de la Generalitat de Catalunya que aspirin a tenir subsidi econòmic per tal de seguir llurs estudis. El termini per a la presentació d'instàncies i documentació és de vint dies a comptar des de la seva publicació. A les oficines de l'Institut, Urgell, 187, es donaran tota mena de detalls per tal de poder prendre part en aquests concursos.

EL TEATRE

CONFERENCIA I EXPOSICIO A LA MEMORIA D'ALFONS PAR A L'INSTITUCIO DEL TEATRE

L'alta i prestigiosa figura d'Alfons Par havia aconseguit un lloc de primer ordre dintre les lletres catalanes, especialment en els estudis d'Shakespeare.

La "Institució del Teatre de la Generalitat", ha cregut, per tant, que havia de retre homenatge a la memòria de l'Ilustre investigador i crític, la tasca del qual tan profitosa fou per a la història del nostre teatre i per al coneixement de l'obra de l'immortal dramaturg anglès.

A aquest efecte tindrà lloc el dia 13 d'aquest mes, a la sala d'actes de la mateixa Institució, (carrer Elisabets, número 12), una conferència a càrrec de Joaquim Pena que parlarà sobre el tema: "Alfons Par. La seva personalitat i la seva obra."

En atenció a les restriccions de la iluminació l'acte començarà a les cinc en punt de la tarda.

A continuació serà inaugurada una exposició de la magnífica col·lecció d'obres sobre Shakespeare que Alfons Par havia reunit i que constituïa una de les biblioteques particulars més importants d'Espanya, sobre aquesta especialitat.

Gran Teatre del Liceu
TEMPORADA OFICIAL D'ART LIRIC 1938-39
Avui, dimarts, a les cinc de la tarda
INAUGURACIO DE LA TEMPORADA
Las golondrinas
per Conxita Penedès, Matilde Martín, Marc Redondo i Antoni Palacios
Mestre director: Francesc Palos
Director escenificador: Eugeni Casals
Demà, dimecres, tarda, a les cinc
FESTA DE LA RAÇA
Concert simfònic per l'Orquestra Nacional de Concerts
Director: Mestre Pérez Casas
Obres de Dvorak, Joan Josep Castro, Carles Lavín, Silvestre Revueltas, Albéniz, Turina, Pérez Casas i Chapí
Dijous, tarda:
Funció a homenatge a México sota el patronatge de "Los Amigos de México": Segona representació de LAS GOLONDRINAS.

GOVERN DE LA REPUBLICA

INSTRUCCIO PUBLICA I SANITAT

Ha visitat la directora general de Primera Ensenyança el senyor Jacob, delegat de la Societat "Amigos Quáquaros" (Servei Internacional) per oferir una ració de dos-cents grams de pa per dia per cadaun dels infants de les Escoles de Barcelona i per als de les Colònies Infantils dependents del Consell Nacional de la Infància Evacuada, que ho necessitin.

La senyora Antich agraí aquesta generosa acció i prometé resoldre sense perdre temps la manera de donar-li estat oficial a l'esmentat projecte per tal d'aconseguir la finalitat pràctica que desitgen els donants.

L'AJUT DELS CATALANS DE XILE

La Delegació del Centre Català, de XileSantiago de Xile, que té el seu estatge al local de "Pátria Nova" (Bonavista, 39) advertex novament a aquells que tenen familiars a Santiago de Xile i en altres indrets d'aquella República, i esperen les mongetes que els han tramès, que aquestes ja fa un mes que la Direcció General de Proveiments les repartex en els seus magatzems del carrer de Casp, 116, dels dies 20 al 30, d'aquesta ciutat, on cal anar amb la tarja familiar del racionament, cèdula personal de l'interessat i la fletra d'ofrena del remitent.

Exposició del dibuix i del gravat

CONVOCATORIA

D'acord amb el propòsit oportunament fet públic, la Junta d'Exaccions d'Art de Catalunya, convoca tots els artistes dibuixants i gravadors i els que pertanyen a altres professions artístiques conreen aquestes especialitats de nacionalitat espanyola i residents en terres de la República, i els estrangers que lluitin o demostrin haver lluitat per la defensa de la nostra independència nacional, a concórrer a l'Exposició del Dibuix i del Gravat, l'acte inaugural de la qual tindrà lloc el dia 10 de novembre proper.

Els dibuixos i gravats degudament emmarcats, per separat o formant conjunts homogenis, mauran d'ésser presentats a la Sala d'Exposicions del Casal de la Cultura, Plaça de Catalunya, 14, Barcelona, del 31 d'octubre al 3 de novembre, inclussius, de quatre a sis de la tarda. Cada autor podrà inscriure de tres a cinc originals en cada especialitat. Les decisions del Jurat d'Admissió, de Col·locació i Adquisicions, seran inapel·lables. Durant el curs de l'Exposició del Dibuix i del Gravat es concediran a un conjunt de tres o més dibuixos i de tres o més gravats els premis creats per a Generalitat, "Tomàs Padró" per al dibuix i "Marià Fortuny", per al gravat. Les obres premiades restaran propietat de llur autor.

ELS TRIBUNALS

Davant els diversos Tribunals que funcionen a la nostra Audiència es veieren distintes causes, els resultats de les quals, per als respectius processats, foren els següents:

[illegible] Ferran Padilla Molina, Manuel Gisbert Gasulla i Enric Farreras Casimiro, per activitats delictives, un any de separació de la convivència social.

Absolts: Feliu Falguera Sanç, Josep Cuiàs Pou, Hosa Pedregosa i Manuel Coselege Lamoutin.

Les Comarques

TARRAGONA

El que fins ara ha estat comissari d'aquest C.R.I.M. núm. 18, Jesús Borràs, s'ha acomiadat a causa d'haver estat destinat a prestar els seus serveis en una altra unitat.

— Les matrícules generals a l'Institut de Segon Ensenyament Martí d'Ardenya, per al curs 1938-39, pugen a la xifra de dues-centes nou.

— Amb motiu de la Campanya-Pro-Ajut al Combatent (II Campanya d'Hivern), s'han celebrat diverses audicions radiofòniques des de l'Emissora local. També s'han celebrat alguns festivals consistents en balls i audicions musicals al Teatre Principal.

— En els Menjador Infantils que funcionen a l'Hotel del Centre han estat servits la setmana passada noucents cinquanta àpats diaris.

— Ha estat trobat el cadàver d'un individu que, per la documentació que li ha estat trobada, sembla ésser el de Josep Perrot i Vila. Tots els indicis són que la mort fou natural.

— En una finca de la muntanya de l'Oliva, en la qual el seu propietari s'hi construïa un refugi, hi ha estat trobat un sepulcre probablement de l'època romana.

RIPOLL

S'ha constituït en aquesta vila la Comissió Popular d'Ajut al Front, la qual es proposa recollir tots els donatius tals com draps vells, ferros, i altres objectes útils per a guanyar la guerra. Ha demanat a l'Ajuntament que li sigui facilitat un carro per a la recollida i un petit magatzem.

— S'està construint la cuina que haurà de servir per als Menjadors Populars d'Ajut Infantil de la localitat.

— Assistència Social té obertes les seves oficines, instal·lades a Casa la Vila, cada dia, de sis a set del vespre, llevat els dissabtes i diumenges.

Reflexos de Catalunya

No es la primera vegada que sobre les planes de periòdics i revistes apareixen reportatges i anècdotes demostratius de com l'esperit català ha sabut singularitzar-se en tots els ambients de l'Univers. Catalunya, patria d'homes aferrats al terrer, ha sabut també produir singulars aventurers que han escampat la seva originalitat a través de tots els climes i ambients. Una especial atenció a aquest suggestiu aspecte de l'esperit català l'ha fixada el magazine popular "Catalans!" Es poden col·leccionar ja les petites històries i els articles que la referida publicació ha dedicat als romàntics aventurers i esperits nòmades de la nostra terra, els quals, no contents de crear-se una situació dins una societat estranya, han sortit de l'anonimitat de la vida vulgar, gràcies a les característiques personals i racials, de catalans que han sabut sortir-se pas entre els conglomerats humans més heterogenis. "De Piccadilly a Bellmars", es el títol d'una d'aquestes emocionants històries, narrada, amb l'estil àgil i suggestiu que li és peculiar, per Ferran Canyameres en el número 23 de "Catalans!" que acaba d'aparèixer. Títol i signatura son ja una garantia d'interès i d'amenitat.

"Catalans!", doncs, segueix la seva trajectòria d'ilustrar el lector en les qüestions actuals i retrospectives. Així, d'aquest caràcter, hom podrà apreciar la semblança de la nostra guerra actual i la carlinada de cent anys, a través de Rovira i Virgili; "Sandino, l'home que es barallà amb els Estats Units", per Artur Lloreng; també Sebastià Gasc evoca figures i paisatges d'altre temps que les circumstàncies fan semblar remota, i Joan Amades ens posa en contacte amb els antics banquers i moneders de la nostra ciutat.

L'actualitat ocupa també el seu lloc corresponent en el magazine popular, el número 23 del qual acusa un apreciable reforç, a més, en l'especte literari, valorat, entre altres treballs, per "Tedi", de Pierre Wolff; "El malalt incomprès", farsa còmica en un acte, de Manuel Valldeperes; i un conte de J. Roure-Torent, que duu per títol "El goig de morir".

De més a més, les seccions habituals de política, literatura, cinema, anècdotes i entreteniments que alternades amb gran nombre de gravats faran que el número 23 de "Catalans!" s'exhaurexi ràpidament.

NOTES SOLTES

* La subscripció a profit dels orfes del personal de la "Jefatura" Central de Transports del Ministeri de Finances i Economia puja, segons la llista darrerament rebuda, 134.359'55 pessetes. Els donatius es reben al Banc d'Espanya, compte corrent obert a aquest fi, i a la "Jefatura" Central de Transports del Ministeri de Finances i Economia, Diagonal, número 359 (Secció Comptabilitat).

Unió de Cooperadors de Barcelona

El Consell Directiu recomana anar a les respectives Sucursals per retirar el racionament d'arròs, que es repartirà durant la present setmana (de l'11 al 17), presentin el Carnet de Racionament Municipal i una nota amb els noms i cognoms de totes les persones que es trobin compreses en l'esmentat Carnet, amb el fi de poder facilitar la tasca que es realitzarà a cada Sucursal, relativa a un nou full de Padró al efectes del Bons Cooperatiu.

Es fa avinent a tots els socis que si no ha estat estès l'esmentat Padró i a la vegada segellada la Tarja Municipal amb el segell de la Sucursal no es podrà subministrar cap article.

MITGES "ORO"
Gèneres de punt
Gonzalo Comella
Enric Fontbernat, 10
(abans C. Casasña)
BARCELONA

GRAN TEATRE DEL LICEU

LLISTA DE LA COMPANYIA DE LA TEMPORADA OFICIAL D'ART LIRIC (1938-39)

Director-escenificador: Eugeni Casals.

Primeres tiples: Maria Espinalt, Matilde Martín, Francesca Roguers, Conxita Penedès, Maria Teresa Planes, Maria Téllez, Maria Zaldivar.

Altres tiples: Elena Lucci, Merce Roca, Irmi Rodríguez, Amalia Sanchis.

Primers tenors: Antoni Cortis, Ricard Mayral, Emili Vendrell.

Primers barítons: Marc Redondo, Pere Terol.

Primers baixos Manuel Gas, Pau [illegible], Manuel Sabat.

[illegible] barítons i baixos: Jo[illegible], Miguel Gonzalo, Alexandre Nolla.

Primer amor i tenor còmic: Antoni Palacios. Primer actor: Maria Leut.

Actors: Antoni Baguer, Miquel Castro, Manuel Corbacho, Salvador Garrido, Lluís Guzmán, Marcelli Hernández, Manuel Lopetegui, Jordi Ponce.

Primer ballari i mestre Joan Magrinyà.

Primeres ballarines: Trini Borrut, Maria Lluïsa Noguers.

Altre ballarí: Agustí Montesan.

Segones tiples i conjunt Engúnies Alcantuz, Lina Algarra, Lluïsa Alzina, Jacinta Arribas, Empar Cervera, Maria Teresa Cuesta, Enriqueta Ecija, Adela Estrada, Dora García, Margarida Ledesma, Maria Marquès, Palmira Miralles, Roser Miralles, Isabel Molina, Concepció Morales, Alícia Palacios, Teresa Roman, Maria Salvador, Adela Segura, Lluïsa Teuà, Angela Velasco.

76 corestes; 72 professors d'orquestra; [illegible] de banda; 19 ballarines.

Mestres directors d'orquestra: Ramon Gorgé, Francesc Palos, Josep Sabater.

Mestres de cors, concertadors i auxiliars: Josep Balcells, Planes, Martí Llobet, Delfí Mulé, Francesc Ribes, Josep Sunyer Tomàs, Joaquim Vidal Nonell.

Directors adjunts d'escena: Rafel Moragues, Joan Villavicioca.

Cap d'escenari: Francesc Rayer.

Apuntadors Manuel Dolader, Alfred Marín, Josep Pinilla.

Regidor d'escena: Jordi Castells.

Cop de maquinària: Miquel Ibáñez.

Cap d'electricistes Josep Cester.

Repertori i estrenes. — Arrieta, "Marina"; Barbieri, "El barberillo de Lavapiés", "Jugar con Fuego"; Breón, "La Dolores", "La Verbena de la Paloma"; Bizet, "Carmen" (en castellà); Bacarisse, "Corrida de feria", "Charlot"; Caballero, "La Vieejecita"; Casal Chapí, "La Bruja", "El rey que rabió", "La Tempestad", "La Revoltosa", "La [illegible] de Don Quijote"; Esplá, "El Contrabandista"; Falla, "El amor brujo", "La vida breve", "El sombrero de tres picos"; Granados "María del Carmen"; Halffter, "Don Lindo de Almería"; Morera, "Bruniselda", "Pittaluga, "La romería de los cornudos"; Puccini, "La bohemia" (en castellà); Rossini, "El barbero de Sevilla" (en castellà); Serrano, "La reina mora"; Toldrà, "Giravolt de maig"; Usandizaga, "Las Golondrinas"; Vives, "Doña Francisquita", "Maruxa", "Bohemios" i altres obres.

Concerts simfònics. — Orquestra Nacional de concerts. Director: Mestre Pérez Casas. Direcció artística: Salvador [illegible].

Avui, dimarts, a les d'hi de la tarda, inauguració de la temporada amb el drama líric d'Usandizaga "Las Golondrinas", interpretat per Conxita Penedès, Matilde Martín, Maria Zaldívar, Marc Redondo i Antoni Palacios. Dirigirà l'orquestra el mestre Francesc Palos, i en la pantomima hi prendrà part el cos de ball, així com la primera parella de ball, Maria Lluïsa Noguers i Joan Magrinyà. L'obra serà escenificada per Eugeni Casals.

Els actes d'abans-d'ahir

ELS AMICS DE MEXIC

El diumenge al matí, al Teatre Barcelona, va tenir lloc el festival organitzat pels Amics de México, dedicat als nens de les escoles de Catalunya per la senyoreta Maria Lluïsa Tejeda, filla de l'ambaixador de México.

El programa anà a càrrec d'Ajut Català. Hi prengueren part el Grup Escolar de la Generalitat del carrer de Sepúlveda; el recitador Peradalta; el grup escolar Apelles Mestres; l'Ajut Infantil de Reraguarda; els Cors de les Escoles de la Generalitat dirigits pel mestre Manuel Borgonyó i la pianista Roseta Mir. L'acte fou amenitzat per la Banda del Cos d'Assalt. En començar i en acabar la festa s'interpretaren els himnes nacionals d'Espanya, de México i "Els Segadors".

Manuel Santigosa adreçà la paraula al públic. Hi assistiren diverses personalitats.

AL TIVOLI

L'HOMENATGE ALS BOMBERS

Com homenatge al Cos de Bombers i a benefici de la seva germandat, se celebrà el diumenge al matí un festival a l'esmentat teatre. Prengueren part a l'acte les bandes de cornetes i timbals de la Brigada; la Banda Simfònica de la Institució i artistes de teatre i de concert. La tiple A. Miquel Angel interpretà el poema "Lorquianes", i es representà la sarsuela "La Verbena de la Paloma".

A LA MEMORIA D'IGNASI IGLESIES

El diumenge va fer deu anys que traspassà Ignasi Iglesies. Per aquest motiu la Comissió-Memòria Ignasi Iglesies organitzà un homenatge a la seva memòria.

A les dotze del matí va sortir del Centre Recreatiu de Sant Andreu la manifestació popular, formada per representacions diverses, que en primer lloc es dirigí a la casa on va néixer Ignasi Iglesies, on Josep M. Francis va pronunciar un parlament. Després la comitiva es traslladà al cementiri, al peu de la tomba on reposen les despulles del dramaturg. Les actrius Maria Reixach, Clara Bigorra i Joaquima Serra recitaren poesies. I Navarro Costabella pronuncià un discurs necrològic.

Pius Daví i Enric Borràs recitaren poesies d'Ignasi Iglesies.

Assistiren a l'acte personalitats artístiques i Claudi Fernández en representació dels amateurs de Catalunya.

A la tarda es representaren obres d'Ignasi Iglesies als diversos teatres de la barriada.

AL TEATRE NACIONAL

Concert a honor dels individus de les lleves del 1924 i 1923

Abans-d'ahir a la tarda se celebrà al Teatre Liceu un concert homenatge als soldats de les lleves del 1924 i 1923. L'acte, organitzat pel Comissariat de la Inspecció General de R. I. M. i Batallons de Reraguarda, en col·laboració amb el Servei d'Informació i Propaganda de l'Estat Major Central, anà a càrrec de l'Orquestra Simfònica Catalana, que interpretà un programa selectíssim, compost per l'"Overtura" d'Egmond, de Beethoven, per la "Simfonia inacabada" de Schubert, i per la "Tercera Simfonia" (Heroica) de Beethoven. El mestre J. Pic Santasusana va dirigir l'orquestra, i recollí llargs aplaudiments per la seva brillant tasca. Des d'ara, sobre tot, la interpretació de l'"Heroica", que l'orquestra matisà amb delicadesa sense que per això deixés de ressaltar ni un sol moment la seva força expansiva.

Pere Gàrfias, recità, abans del Concert, un dels seus poemes, essent molt aplaudit.

Assistiren a l'acte representacions de totes les armes i les autoritats civils i militars. En re altres recordem els noms del senyor Prat, sots-secretari de la Presidència del Consell de Ministres; senyor Martí Rouret, que ostentava la representació del President de la Generalitat; el sots-secretari de Marina, senyor Prat; el d'Aviació, senyor Núñez; el general Pozas; el sots-secretari de Propaganda, senyor Sánchez Arcos; el comissari de Propaganda de la Generalitat de Catalunya, senyor Jaume Mirabitlles; l'inspector general de Reclutament, Instrucció i Mobilització, senyor Servand Marenco Reja; el comissari de la mateixa Institució, senyor Joaquim Almendros Jiménez, i els senyors Francesc Pujols i Rafel Móragas.

Repetim que l'acte va resultar brillantíssim i un digníssim final dels festivals que aquests dies s'han celebrat d'homenatge als soldats de les lleves del 1924 i 1923, que han d'engrossar els rengles del gloriós Exèrcit de la República.

ACCIO CATALANA REPUBLICANA DEL GUINARDO

S'ha constituït una comissió reorganitzadora d'aquesta entitat, alguns dels membres de la qual es tòrben cada tarda, de 6 a 8, al local del partit, Rambla de Catalunya, 64, pral., on preguem que s'adrecin tots els nostres amics d'aquella barriada.

Unió Ibero-Americana

COMMEMORACIO DE LA FESTA DE LA RAÇA

Amb motiu de la Festa de la Raça, demà, dia 12, se celebraran diversos actes. El matí, a les 11, recepció del cos diplomàtic a la sala-biblioteca de la Universitat de Barcelona.

A la tarda, al Gran Teatre del Liceu, se celebrarà un concert de música europea i iberi-americana a càrrec de l'Orquestra Nacional de Concerts.

A la nit es radiarà a Amèrica una emissió extraordinària, amb el següent programa:

Tres cançons espanyoles del segle setze.

Missatge de la Unió Ibero-Americana als pobles d'Amèrica pel vice-president.

Lectura del decret instituint el Premi de la Unió, Corpus Barga.

Espanya.

Discurs del senyor Joan Negrín, president del Consell de Ministres de la República Espanyola.

EL BRASIL NO VOL L'ACTUAL AMBAIXADOR NAZI

Río de Janeiro, 10. — El Govern del Brasil ha comprovat la intervenció de l'ambaixador alemany en el partit feixista brasiler i en l'intent de rebel·lió. Amb aquest motiu, ha fet saber al Govern d'Alemanya que el seu ambaixador, Karl Ritter, no és persona grata. — Agència Espanya.

Teatre Català de la Comèdia
(Abans Poliorama)
Gran èxit de la famosa obra de Sakespeare
LA FERESTEGA DOMADA
per MARIA VILA i PIUS DAVI
Aclamada presentació

FRONTO TXIKI-ALAI
Avui, tarda, a les 3'30:
ALEGRIA i AURORA
contra
NATI i ANGELITA
Nit, no hi ha funció.

FRONTO NOVETATS
Avui, tarde, a les 3'15, a pala
AZURMENDI - VILLARO
contra
AZPIOLEA - PEREA
Detalls per cartells

EXPOSICIONS D'ART
LA PINACOTECA
Passeig de Gracia 34
EXPOSICIO COL·LECTIVA DELS MILLORS PINTORS MODERNS
SALA BUSQUETS
Pintura i escultura dels primers dels nostres artistes contemporanis

* ¿Desitgeu vendre els vostres mobles a bon preu?
Dirigiu-vos a
Hotel de Ventas
PELAYO, 8. - Telèfon 14370
Paguem
EL SEU VALOR ACTUAL

TRENCATS Guariment ràpit i económic
ORTOPEDIA TEIXIDO Aribau, 5

CAMISERIA FERRER-BATLLES 36, Boqueria, 38
Camises, Corbates, Pijames, Pantalons,
Pescadores, Caçadores, mitges, etc.
PREUS MINIMS

El Aluminio Rda. St. Antoni, 68 i 70
TELEFON 15492
★ AQUESTA ES LA CASA QUE VEN MES BATERIES DE CUINA ★
Especialitat en articles de Taula, Cuina, Joguines, Presents, Festes, Higiene, Neteja, Camp, Coberts, Ganiveteria :: Articles per a Bars, Restaurants i per a Tendes de Lleteria i Llegums :: :: :: cults :: Fabricació pròpia de l'alumini marca "LL", la més acreditada :: :: ::
Gran assortiment en Vaixelles i Cristalleries — Exposició permanent de Bateries de cuina
(ES COMPREN ELS UTENSILIS VELLS D'ALUMINI A 5'50 EL QUILO)
LES NEVERES MARCA MONT-BLANC SON LES MILLORS ★ ESTUFES PETROLI, GAS I CARBO

Accidents de Treball
Malaltia, Incendis-Vida
Mutua General de Seguros
TRENTA-UN ANYS D'ACTUACIO SOCIAL
BALMES, 17 i 19 Telèfon núm. 20755
Dues-centes delegacions i Sucursals per tot Espanya
Sucursals a Catalunya:
Girona: Rambla de la Llibertat, n.º 23
Tarragona: Aving. de la República, 77
Lleida: Avinguda de la República, 24

La conferència del Sr. Indalecio Prieto

(Ve de la primera pàgina)

comercial en el darrer quinquenni. Les importacions suposaren 1.224 milions de dòlars; d'Amèrica 337, o sigui un 27'50 per 100; l'exportació s'elevà a 914.000.000, i corresponguéren a Amèrica 176, que equivalen al 19'25 per 100. Per tant, el desnivell de la balança comercial suposava més de 300.000.000 de dòlars dels que a Amèrica corresponen 171 milions, un 51'93 per 100.

El comerç d'Espanya amb Amèrica ha suposat una quarta part del nostre comerç exterior, i més de la meitat del dèficit. Els països d'Amèrica amb els quals mantenim major comerç eren l'Argentina, Cuba i l'Uruguai. No hem sabut comerciar amb Amèrica. Patíem una deixadesa que abastava tota l'administració espanyola. Aquest dany podem reduir-lo. Ací va la meva idea. Jo pretenc que el desnivell de les nostres relacions comercials amb Amèrica arribi a millorar-se important més d'Amèrica. Tingueu en compte que molts dels nostres principals productes d'exportació, els de millor qualitat i més estimats en el mercat mundial, vins i olis, per exemple, arribaven a aquella part del món exportats per altres països. Per orientar la nostra política exterior, cal considerar que en minvar l'autoritat es perd la força, el prestigi. Podem aconseguir amb Amèrica, on és la nostra esperança, un comerç més racional a base de crear organismes afins. No formulo plans; llanço idees a la controvèrsia, perquè els més capacitats les desenrotllin. Demano que no es deixin de vista les relacions comercials amb Amèrica, i amb això les d'altres països no sofriran greuges ni lesions; desitjo que els nostres productes vagin a Amèrica i que els d'Amèrica vinguin a Espanya. Aspiro a pagaments diferits, amb garanties de préstec, que les pot oferir Espanya. Ningú no pot aspirar a crèdits sense garanties, i crec que algunes de les nostres riqueses poden oferir-les a bastament.

Els principals articles que exportem d'Amèrica són: Cotó, petroli i tabac, els dos darrers són comerç controlat per l'Estat, pels seus monopolis. Jo aspiro que tot el cotó sigui importat d'Amèrica, tot i crebantant amb això dos Dominis anglesos: Egipte i l'Índia. La compensació podem oferir-la a Anglaterra amb exportacions hulleres. Les mines espanyoles tenien un desenvolupament artificial. Aquesta situació, per bé que el dir-ho sigui altament dolorós, l'ha simplificada la guerra. Ho declaro aclaparat. La guerra ho ha resolt. Són milers i milers els minaires d'Astúries, Palència i Leon que han sucumbit en la defensa de la independència d'Espanya. L'explotació de les nostres mines s'haurà de reduir en l'esdevenidor a les que ho mereixin per ésser productives; en disminuir la nostra producció, haurem d'importar carbó anglès.

La importació de petroli pujava els darrers anys a 4.116.232 tones; de les quals 1.323.635 venien d'Amèrica. Ço que en dòlars suposen 73.200.000 i 24.220.000, respectivament. Amèrica ha d'absorbir el comerç de petroli d'Espanya. Abans les importacions de petroli es dividien per meitat entre l'Europa de la Mar Negra i Amèrica del Nord. Jo, durant la meva primera etapa de ministre, vaig trencar l'equilibri amb el contracte amb Rússia, que tantes crítiques i calúmnies em va dur, però que a aquestes dates és el més avantatjós que ha fet la República. Ara ja a Rússia no li interessa vendre'ns petroli. El seu magnífic desenvolupament industrial absorbeix tot el que produeix. Resta Romania. Amb Romania té Espanya una balança comercial desastrosa, sense cap mena d'avantatge per a nosaltres.

Els beneficis de la CAMPSA, que el 1928 suposaven 128 milions de pessetes, havien pujat el 1935 a 335, i això pue el Monopoli espanyol, de vegades amb encert, d'altres erradament, ha fet sempre una política de preus baixos. L'increment del consum del petroli al nostre país pot ésser calculat en un 5 per 100 anual. Tenint el nostre mercat de petroli gran envergadura, jo aspiro que tot el que consumim sigui importat d'Amèrica.

Un altre dels articles de principal importació d'Amèrica és el tabac. Suposa 29.982 tones anuals i 38 milions de dòlars en el quinquenni, a raó d'uns 7.200 anuals. Com veieu, a Espanya se li'n va molt en fum. Jo no tinc el vici, però sé que hi ha qui considera que un paquet de Lucky val més que un bitllet de 1.000 pessetes. Per això voldreu seguir embrutant-vos la boca. La meva aspiració és que aquesta renda, que ve produint al Tresor 318 milions de pessetes anuals, sigui importació especialment americanaa. Us semblarà absurd, si se us han quedat gravades les xifres que he esmentat abans que pretenguí accentuar encara més el desnivel de la nostra balança comercial.

CAL CORRESPONDRE A L'AJUT AMERICA AMB GARANTIES

¿Quin sistema seria el més recomanable per a, amb aquest augment de desnivell, assolir benefici? No parlo únicament al sentiment. Parlo d'un problema comercial, i quan és parla d'això cal deixar arreconat el cor. Nosaltres no podem obtenir productes de l'exterior que ens són indispensables sense donar premi. Es per això que propugno la constitució d'un organisme adient que, en obrir-nos un crèdit exterior ampli ens lliuri de les angúnies d'un pagament al comptat dels productes que introduíssim, i que, ensems, facilités pel seu compte propi l'exportació dels nostres. Caldria donar als Monopolis nacionals actuals més flexibilitat, un caràcter més mercantil, i a l'Estat espanyol d'una capacitat que ara no té. Aquest organisme s'encarregaria d'obrir mercat als nostres productes.

No podem prescindir del tabac, al qual s'ha afegit ara per a perjudicar-nos, la competència femenina, ni del petroli, ni del cotó, perquè es paralitzaria la nostra magnífica indústria tèxtil, però no podem pagar al comptat. Nosaltres necessitem l'auxili d'Amèrica i principalment dels Estats Units per a reposar l'utillatge dels nostres ports, per a renovar els nostres ferrocarrils i reconstruir la nostra indústria, tot això són exigències de necessitat immediata.

Podem oferir garanties? L'estructura del crèdit que desitjo no és l'emissió sobtada d'un emprèstit exterior amb el conseqüent gravamen del nostre pressupost. Penso en una obertura de compte corrent de crèdit de gran volum; que ens siguin facilitats productes i que nosaltres, per tal de cobrir el deute, anem aportant el que puguem un compte de crèdit anàleg al que es pugui obrir a un particular.

EL MERCURI, MAXIMA RIQUESA ESPANYOLA

I en aquestes consideracions ens afrontem amb un problema que existeix a Amèrica, molt interessant: amb la necessitat que els Estats Units tenen de mercuri. Espanya posseeix els jaciments d'aquest metall més rics del món, sense competència possible, els d'Almadén. Avui tracten de competir amb ells, els italians, pels tractats que va establir la Dictadura. El comerç mundial suposa, el 1937, 118.853 flascons, que foren consumits per Alemanya (33.221), Anglaterra i Estats Units; entre aquestes tres nacions es consumeixen les tres quartes parts de la producció mundial. Itàlia absorsum tenen amb la producció d'aquest mineral anàleg problema deficitari al que nosaltres sofrim amb la hulla; el produeix els resulta a preus antieconòmics. Consagrat el mercuri italià a Alemanya resten les mines d'Almadén mestresses del món. La seva producció, que el 1937 donà 2.055.608 dòlars, pot ésser sensiblement millorada.

Afegiu a això els darrers descobriments per a la utilització del mercuri en els quals els Estats Units és capdavanter. Els assaigs que començaren l'any 1931 per a la utilització vapor de mercuri en la producció d'electricitat, han reportat a la Companyia General d'Electricitat dels Estats Units, que ja té diverses instal·lacions i n'està construint d'altres, grans esperances. En Memòries que tinc a l'abast hom diu que és la manera més econòmica d'obtenir força elèctrica. Es pot emprar carbó de baixa qualitat, amb un rendiment excel·lent, i la pèrdua de mercuri no suposa més que un 1 per 100, perquè ja està resolt el problema de la seva recuperació.

¿Amb aquest descobriment comença una revolució mundial en la indústria? No ho sé. Però si els Estats Units prossegueixen els assaigs començats amb èxit, el mercuri adquirirà una grandíssima importància. En aquests informes que al·ludeixo, es diu que amb la producció de força elèctrica pel mercuri s'han resolt els problemes sanitaris i d'oxidació. I encara una dada més: s'ha començat a assajar les calderes de mercuri als vaixells. La maquinària serà escalfada amb petroli. L'aplicació suposaria una importantíssima economia en dòlars. Augmenten, doncs, les perspectives que s'obren al comerç del mercuri al món.

Jo només dono idees, no puc abordar estudis tècnics. Dic, pel que he llegit, que les mines d'Almadén poden ésser garantia solidíssima per al material que necessiten les nostres fàbriques i que ens han de subministrar els Estats Units. Aquest és l'aspecte financer, en el qual no entra el sentiment. N'hi ha un altre vers Amèrica al qual van els impulsos del meu cor, i no és el més petit d'apropar-nos-hi tot allunyant-nos d'Europa que ens ha traït totalment. (Ovació clamorosa).

Tot el que Amèrica fes per nosaltres en aquest ordre, estaria garantit, i a més el meu impuls cap a Amèrica és mogut per la consideració que un creditor és menys molest quant més lluny es troba. No és que nosaltres tinguem el propòsit d'ésser descortesos en els nostres compromisos: és que el creditor que té una hipoteca sobre una finca immediata al seu emplaçament, té l'impuls o el desig d'apoderar-se'n, i aquest és per desgràcia l'esperit existent a moltes cancelleries.

També podríem apel·lar als seus cors; exposar-los el que amb llur ajut imprescindible pot arribar a ésser Espanya. Recordo que de la meva època de ministre en l'any 32 hi ha un estudi hidrogràfic en el qual s'ofereixen possibilitats per a realitzar els afanys de tots els espanyols, i posteriorment ha sorgit un altre no menys excel·lent de l'enginyer senyor Feliu de los Ríos per a la utilització de les aigües de l'Ebre que van inútilment a la mar i que permetrien que 18.000.000 de litres poguessin arribar per una xarxa completa de canalització i irrigació des de la costa sud de Catalunya, a través de Llevant, fins a les terres àrides i seques d'Almeria en la vessant de l'Almanzora. Però són problemes de l'esdevenidor. Jo he volgut parlar-vos avui, principalment, dels del present, de l'esdevenidor proper que no es poden ajornar, perquè si no els atenem amb gran urgència, l'empobriment d'Espanya continuarà fins arribar a la fallida total.

Aquestes eren les idees que vaig voler exposar-vos en el meu discurs del 28 d'agost i que, sens dubte, per una mala estructura en el seu tractat o per un deficient càlcul del temps, beix el mercat alemany. Els Estats Units, que són els tercers en el consum, no pogué desenrotllar i que avui ofereixo als homes tècnics perquè amb llur esforç, llurs coneixements i llur Moltes gràcies per haver ocupat la vostra atenció.

El senyor Prieto fou molt aplaudit.

ELS ASSISTENTS

Entre altres personalitats foren presents a la conferència del senyor Prieto, els ministres d'Estat, Finances, Justícia, Governació i Obres Públiques, sense cartera senyor Bilbao, així com el secretari general de Defensa, senyor Zugazagoitia, l'ambaixador de Mèxic, el nou ambaixador d'aques país a França, senyor Narcís Bassols; el president del Govern d'Euscadi, senyor Aguirre; el sots-secretari de la Presidència, senyor Prat; el conseller de Justícia del Govern de Catalunya, senyor Bosch Gimpera; l'ex-ministre senyor Ansó; l'ambaixador de Praga, senyor Jiménez Asúa; els diputats, sots-secretaris i directors generals senyors Teodomir Menéndez, Fronte[illegible], Tra[illegible], Pita, Salazar, Cordero, Sánchez Gallego, Requena, Sòria, Blanco Cañedo, Eleazar Huertas, Puentes i molts d'altres que ens dol de no recordar.

El discurs d'Hitler

(Ve de la cuarta pàgina)

deveniments han demostrat la debilitat i a l'organització militar que tots els anglesos demanen. Els darrers esque els sacrificis financers serveixin per a defensar Anglaterra, que està més amenaçada que mai.

A més de la dimissió ja coneguda de Duff Cooper, dimitiran per malalts, lord Stanley, ministre dels Dominis, i lord Hailsham. S'assegura que Chamberlain pensa donar a Eden la cartera dels Dominis, i nomenar Churchill lord de l'Almirallat. Lord Runciman serà destinat a un altre ministeri.

Després del discurs d'ahir de Hitler, aquesta reorganització seria una contestació enèrgica a les pretensions nazis, que l'opinió anglesa jutja intolerables; però no se sap si Chamberlain estarà disposat a adoptar una actitud enèrgica davant de Hitler.

Per altra part, als cercles polítics se senten serioses preocupacions respecte a Palestina. Es evident la pressió feixista en els esdeveniments d'aquest país. Als cercles polítics s'assenyala l'actitud obertament favorable als rebels àrabs de la premsa feixista italiana i alemanya. El Govern anglès ha decidit que es reforcin les tropes angleses a Palestina. Es concentraran més de 20.000 homes a la regió del país on la situació s'ha agreujat. — Agència Espanya.

ARA VOLEN MODIFICAR LA P[illegible]

Londres, 10. — El "Sunday Times" comenta els acords de Munic i diu el següent: "Es necessari modificar completament la poltica anglesa i la francesa. Si un dia haguéssim de lluitar, que sigui quan les deficiències de la defensa nacional hagin estat reparades, quan les defenses antiaèries estiguin completes i quan comptem amb una sòlida aviació. Fem de tal manera que puguem comptar amb la neutralitat d'Espanya i amb l'aliança de Turquia, així com també amb un Estat jueu que garanteixi la qüestió de Palestina." — Agència Espanya.

Resistir és vèncer

EL SETE CENTENARI DE LA FUNDACIO DEL PAIS VALENCIA PEL REI EN JAUME I

València, 9. — Avui s'ha celebrat a València el VII Centenari de la Constitució del País Valencià, antic Regne de València, pel rei Jaume I.

Els edificis públics han estat endomassats. Llevat d'"Adelante", òrgan del Partit Socialista, que publica una capçalera a tota plana i l'article de fons del dialecte valencià, els altres periòdics no fan la menor al·lusió al fet històric. Així mateix es pot dir que el poble no ha commemorat la data, sens dubte perquè se sent en totes les seves activitats absorbit per la guerra.

Al teatre Principal se celebrà un acte en el qual intervingueren el president de l'Ateneu Popular, senyor Bated, en representació dels artistes culturals de València; Pérez Feliu, pel Front Popular, i un representant per cada un dels Consells Municipals de Castelló i d'Alacant. Tots s'expressaren en la llengua vernacle i en termes d'encès patriotisme, afirmant el decidit propòsit d'actuar en la defensa dels interessos valencians i els comuns del poble espanyol.

Finalment l'alcalde de la ciutat, Domènec Torres, pronuncià un encès discurs, exposant les justes aspiracions del país.

Col·laborà a la brillantesa de l'acte l'orquestra simfònica, que interpretà exclusivament música d'autors valencians. També isterpretà diverses composicions la Banda de l'Escola Superior de Guerra.

UN TELEGRAMA DEL PRESIDENT DE CATALUNYA

València, 10. — L'alcalde ha rebut un telegrama del President de la Generalitat de Catalunya, que diu així: "Amb motiu del Centenari de l'entrada del Rey don Jaume a la València alliberada, us saludo en nom del poble català, i en la vostra persona abraço tot el poble germà, heroic lluitador de sempre per la causa de la llibertat i de la democràcia, essència ancestral i de la comunitat d'interessos amb Catalunya i garantia del triomf definitiu".

A MADRID

Madrid, 10. — Per a commemorar el centenari de la conquesta del País Valencià se celebrà anit passada, davant el micròfon La Veu d'Espanya Republicana, una emissió extraordinària.

Ocuparen la presidència el delegat de Propaganda i Premsa, el delegat de la Generalitat de Catalunya a Madrid, el sacerdot Leocadi Lobo, el cap de Fortificacions de l'Exèrcit del Centre i diverses senyoretes atavia-Centre i diverses senyoretes abillades amb el típic vestit regional valencià.

El saló de l'emissora era presidit per una monumental litografia de la República i guarnit amb flors, plantes i banderes espanyoles i valencianes.

L'acte començà amb unes paraules del president de la Casa de València a Madrid, que explicà la significació, i glossà les més destacades accions de la història del País Valencià.

La bande de la 14 divisió interpretà l'"Estrada de la Murtra", del mestre Giner.

El periodista Sànchiz Zabalza llegí unes quartilles al·lusives a la llibertat i a la independència de València.

La Banda Militar interpretà, entre grans ovacions, "Nit d'Albaes".

La tiple Joaquima Carreres, abillada amb el vestit regional, cantà davant el micròfon diverses cançons valencianes.

Miquel San Andrés pronuncià unes emotives paraules recordant la constitució de Llevant com a País independent dintre la comunitat dels pobles d'Ibèria, i posà de relleu que l'amor a la llibertat i a la democràcia són les característiques més destacades dels valencians, i per això precisament lluiten contra els invasors per tal de veure lliure llur terra d'exèrcits estrangers i coadjuvar a la consecució de la independència d'Espanya.

Acabà exaltant la germanor existent entre llevantins i madrilenys.

El tenor Calvo de Rojas cantà la romança de "La Dolorosa", de Serrano.

Finalmente els coros regionals i Calvo de Rozas cantaren l'imne a València, que fou acollit amb una clomorosa ovació i corejat per tots els presents.

L'acte acabà als acords de l'himne de la República, enmig de gran entusiasme, i es victorejà València, Espanya i la República.

CARNET D'IDENTITAT PER ALS INFANTS VALENCIANS

València, 9. — La Conselleria Municipal de Proveïment ha disposat que a partir del primer de novembre proper entri en vigor el carnet infantil, que garantirà la identitat de l'infant. Des d'aquesta data serà indispensable per a obtenir l'alimentació de les criatures lactants. El carnet s'establirà amb caràcter obligatori per a tots els infants, des de la data del naixement fins a vint mesos d'edat.

DARRERA HORA

La guerra d'Espanya

MR. CHETWODE CONSIDERA L'EXERCIT REPUBLICA SUPERIOR AL REBEL

Londres, 10. — Mr. Chetwode, president del Comitè de Canvi de presoners, encarregat pel Govern anglès de preparar un informe sobre la situació militar a conseqüència del recent viatge que ha realitzat a Espanya, ha declara que la posició militar de l'Espanya republicana és molt més forta que la dels rebels. L'exèrcit republicà, a pesar d'algunes debilitats de caràcter local, és en el seu conjunt superior al dels rebels. Pel contrari, en els facciosos el cas és invers. Encara que disposen d'algunes fortes concentracions de tropes, com, per exemple, al front de l'Ebre, compten amb punts perillosament dèbils.

El general estima que Franco tindria necessitat de cent mil homes més de l'estranger per poder emprendre una acció seriosa contra es forces governamenttas.—Ag. E.

ELS ARMADORS ANGLESOS PROTESTEN DE NOU CONTRA LES AGRESSIONS ITALIANES

Londres, 10 (Del corresponsal especial de l'Agència Espanya). — La represa dels atacs contra els vaixells mercants anglesos als ports espanyols en el mateix moment en què els cercles oficials anuncien una millora de les relacions anglo-italianes, provoca a Londres vius comentaris.

Els armadors anglesos, molt descontents amb aquest estat de coses, han dirigit una carta al Foreign Office a la uqal se'ls ha promès una prompta resposta. El fet és que els armadors anglesos que fan el comerç amb Espanya han contribuït en gran manera al programa de la defensa nacional anglesa, important d'Espanya precisament alguns minerals, i es considera ine—cusable la necessitat de fer-los justícia.

A pesar de la promesa que pel juliol el féu Chamberlan, no s'ha obert cap investigació sobr aquests atacs ni s'ha fet cap esforç per obtenir indemnitzacions per part de Franco. L'opinió dels armadors és que algunes declaracions fetes al Parlament han estimulat aquests atacs. Convindria anullar aquescs declaracions—diuen—i condemnar aquesta mena d'atac sense ambigüitat de cap mena.—Ag. E.

HITLER JA VIGILA LA FRONTERA FRANCESA

Berlín, 10. — Un comunicat oficial anuncia que Hitler, aprofitant la seva estada a Sarrebruck, visità les fortificacions i tropes alemanyes installades a l'oest. — Fabra.

EL QUE HA COSTAT LA COMEDIA DE MUNIC

París, 10. — Richard, en el diari "Paris-Soir", valora en 150.000 milions el cost de la mobilització europea durant la recent crisi internacional.

A Alemanya, des de que començaren els preparatius militars, els bitllets en circulació augmentaren en 1.800 milions de marcs.

A França, segons el recent informe del ministre de Finances, s'ha vist que ren, amb caràcter excepcional, 8.000 només en el mes de setembre es pagamilions de francs. — Fabra.

Hongria estira la corda

Praga, 10. — Les negociacions d'avui entre el nou Govern eslovac i el Govern hongarès mostren que les exigències d'Hongria són molt extremades. Així, per exemple, es demana la cessió de la ciutat de Bratislava, amb la qual cosa es priva Txecoslovàquia de tota participació en el curs del Danubi.

De font segura sabem que el Govern iugoslau s'oposaria enèrgicament a les demandes exagerades d'Hongria. També el Govern iugoslau i Romania s'oposarien a un repartiment de la Rússia subcarpàtica entre Hongria i Polònia.

De totes maneres, el Govern eslovac queda col·locat en una situació molt difícil amb aquestes peticions hongareses.—Ag. E.

UNA ALTRA MANIFESTACIO

Berlín, 10. — Les autoritats declaren que ahir a la tarda una nova manifestació d'elements hostils al cardenal Innitzer i a la clerecia catòlica, es produí davant la catedral de Sant Estere.

Les autoritats afirmen que no es realitzà cap acte de violència i que la policia no hagué d'intervenir seriosament. S'afegeix que hi ha tranquil·litat al lloc on ocorregueren els incidents. — Fabra.

La caritat anglesa a Praga

Londres, 10. — En les converses preliminars que avui han tingut la delegació financera txecoslovaca amb els funcionaris de la tresoreria britànica s'ha tractat de l'aplicació dels crèdits que es concedeixen a les autoritats de Praga, i que es destinaran una par a la reorganització financera monetària i l'altra a la compra de material i matèries primes. Les converses continuaran dimecres.—Fabra.

DE LA DIGNITAT sorgeix el desig de servir las causes justes. A tota l'Espanya lleial treballen centenars de Comissions dedicades a afavorir els nostres combatents amb la Recollida de Draps.

A TOTS ELS FRONTS i a tots els pobles les Comissions de Recollida de Draps actuen intensament. **CATALUNYA** es disposa a realitzar en el que falta de mes el seu gran esforç d'ajut al combatent.

Fulletó de la PUBLICITAT — 9 d'octubre del 1938

LA QÜESTIO DEL DIA

Els alemanys de Bohèmia i els tractats de pau

per ANDRE TARDIEU

(Acabament)

ELS TRACTATS DE PAU I EL SILENCI D'ALEMANYA

El Tractat de Versalles fou firmat el 28 de juny del 1919.

Conté, en el que es refereix a Txecoslovàquia, "que Alemanya reconeix, com ja han fet les Potències aliades i associades, la completa independència de l'Estat txecoslovac", i precisa que Alemanya "declara aprovar les fronteres d'aquest Estat, tal com seran determinades per les principals Potències aliades i associades i els altres Estats interessats".

L'article següent disposa que la frontera entre Alemanya i l'Estat txecoslovac serà "determinada per l'antiga frontera entre Àustria-Hongria i l'Imperi alemany, tal com era el 3 d'agost del 1914".

Aquesta frontera incloïa dins de Txecoslovàquia els alemanys dels sudetes.

Alemanya, en la seva Memòria del 18 de juny sobre les condicions de pau, ha prodigat, quant al dret dels pobles a disposar d'ells mateixos, queixes innombrables sobre Bèlgica, el Luxemburg, el Sarre, Alsàcia-Lorena, Àustria, les qüestions orientals, l'Eslesvig, Heligoland, les colònies, Rússia i la Xina.

En canvi, no hi ha en aquesta Memòria, de vuitanta-tres planes, ni una línia, ni un mot sobre Txecoslovàquia o els alemanys dels Sudetes i sobre aquest "crim", del qual sembla no haver-se adonat sinó després d'haver-se anexionat l'Àustria i decidit "liquidar l'Estat txecoslovac".

El punt de vista dels Governs aliats ha estat encara millor precisat en el Tractat firmat el 10 de setembre del 1919 entre ells i Txecoslovàquia, en un preàmbul concebut d'aquesta manera:

"CONSIDERANT QUE LA UNIO QUE EXISTIA EN ALTRA EPOCA ENTRE ELS ANTICS REIALMES DE BOHEMIA, MARGRAVIAT DE MORAVIA I DUCAT DE SILESIA, D'UNA PART, I LA RESTA DELS TERRITORIS DE L'ANTIGA MONARQUIA AUSTRO-HONGARESA, HA ACABAT PER SEMPRE MES;

CONSIDERANT QUE ELS POBLES DE BOHEMIA, MORAVIA I D'UNA PART D'ESLOVAQUIA HAN DECIDIT PER VOLUNTAT PROPIA UNIR-SE, I S'HAN UNIT DE FET, EN UNA UNIO PERMANENT AMB LA FINALITAT DE CONSTITUIR UN ESTAT UNIC, SOBIRA I INDEPENDENT, SOTA LA DENOMINACIO DE REPUBLICA TXECOSLOVACA; QUE EL POBLE RUTE, AL SUD DELS CARPATS, S'HA ADHERIT A AQUESTA UNIO;

CONSIDERANT QUE LA REPUBLICA TXECOSLOVACA EXERCEIX, DE FET, LA SOBIRANIA SOBRE ELS TERRITORIS ESMENTATS MES AMUNT I QUE HA ESTAT JA RECONEGUDA PER LES ALTRES PARTS CONTRACTANTS COM UN ESTAT SOBIRA I INDEPENDENT.

ELS ESTATS UNITS D'AMERICA, L'IMPERI BRITANIC, FRANÇA, ITALIA I EL JAPO CONFIRMEN EL SEU RECONEIXEMENT DE L'ESTAT TXECOSLOVAC, ETC...."

Era el resum ben clar dels motius precedentment exposats amb el suport de la decisió unànime, i que reconstituïa la Bohèmia històrica dins les seves fronteres naturals i tradicionals.

ELS DRETS DE LES MINORIES

En la sessió del 5 de juny del Consell dels Quatre, el senyor Benes s'expressà com segueix referent als projectes del seu Govern respecte a les minories:

Senyor Benes (Txecoslovàquia) — "Agraeixo aquesta ocasió que em doneu de fer conèixer el punt de vista del nostre Govern.

Aquest ha pres ja decisions corresponents a les idees del President Wilson i a les que inspiren aquest debat.

Tant com per interès general com tenint en compte la presència entre nosaltres d'un gran nombre de compatriotes de llengua alemanya, hem preparat una Constitució que tindrà moltes analogies amb la de Suïssa..

La nostra situació econòmica es presta a aquest règim. La nostra població hi està preparada."

La qüestió de les minories havia ocupat sovint el Consell dels Quatre, el Consell dels ministres d'Afers Estrangers i el Consell Suprem. Es, en general, a propòsit dels jueus de Polònia i de Romania que s'havia produït el debat. El President dels Estats Units havia precisat, el dia 1 de maig, l'opinió general.

El President Wilson. — Cal exigir dues garanties per a les minories nacionals i religioses.

Proposa inserir en el Tractat, a aquest efecte, dos articles, que s'aplicaren no tan sols a Polònia, sinó també a la Bohèmia i als altres Estats.

Es tracta de dir que l'Estat en qüestió es compromet a atorgar a totes les minories de raça i nacionals el mateix tractament de dret i de fet que a les majories i a no posar cap obstacle a la pràctica de qualsevol religió, si aquesta pràctica no és contrària a l'ordre públic i a la moral.

En canvi, el que no m'agrada, és que sigui demanada una mena d'autonomia per a les minories nacionals.

Es en aquestes condicions, i per analogia, que, en el seu Tractat amb les Potències aliades i associades, Txecoslovàquia prometé establir les seves lleis de manera de:

"Primer. — Atorgar a tots els habitants plena i entera protecció de la seva vida i llibertat, sense distinció de naixement, nacionalitat, llengua, raça o religió;

Segon. — Assegurar-los el lliure exercici, tan públic com privat, de tota religió o creença, la pràctica de la qual no sigui incompatible amb l'ordre públic i els bons costums;

Tercer. — No oposar cap impediment a l'exercici del dret d'opció;

Quart. — Garantir-los la igualtat davant la llei i els mateixos drets civils i polítics, sense distinció de raça, llengua o religió, així com la possessió dels drets civils i polítics, admissió als càrrecs; el control de les institucions de caritat i de les escoles, amb les facilitats apropiades perquè l'ensenyament sigui donat als infants en llur pròpia llengua."

Seguia la prometença d'adherir-se a les convencions subscrites sota els auspicis de la Societat de Nacions. El dia 21 de juny, un dels experts anglesos, el senyor Morley, havia assenyalat que cap mena de Tractat protegia les minories txeques o poloneses que es trobaven a l'interior d'Alemanya, i el 27 de juny el President Wilson havia expressat el seu parer respecte a aquest punt.

L'ACORD ENTRE ALEMANYS I TXECS

Es interessant recordar que, en 1918 i 1919, aquesta Bohèmia històrica, esdevinguda Txecoslovàquia tot contenint les seves minories alemanyes, no provocà ni escàndol ni emoció. La premsa alemanya de Praga féu aleshores el millor acolliment a les declaracions del President Masaryk, quan deia:

"La importància d'aquest problema es desprèn del nombre d'aquests alemanys, del seu vàlor, així com també de l'alt grau de llur evolució intel·lectual i del veïnatge de l'Imperi alemany.

Els concedirem tot el que de dret els correspon. En cap cas no hem de caure en els mètodes austríacs de concessions imposades per les necessitats del moment...

Hem experimentat, en nosaltres mateixos, el que significa l'humiliació sistemàtica de la llengua vernacle. Aquestes befes han de desaparèixer..."

"La Bohèmia", diari alemany, responia:

"Els alemanys desitgen també sincerament fer la pau amb els txecs i mantenir-la honestament."

La "Montagsblatt", de Praga, centre de la resistència alemanya, confessava, el 4 de novembre del 1918: "El pervindre de la Bohèmia alemanya està contingut únicament en el quadre de l'Estat txecoslovac. La unió amb l'Imperi alemany constituiria un desastre per als industrials alemanys de Bohèmia."

Ningú, aleshores, no demanà el plebiscit, que els vencedors, en circumstàncies diferents, atorgaren al Sarre, a Eupen, a Malmédy, a l'Eslesvig, a l'Alta Silèsia, a Allenstein, a Marienwerder i a Klagenfurt.

Si hom no s'entengués sobre aquestes qüestions de dret, mil recursos d'arbitratge s'haurien pogut intentar, que França i Suïssa, França i Bèlgica, han emprat en llurs disputes.

EL PASSAT QUE PARLA

Què és el que això prova? Això prova que la qüestió dels alemanys de Bohèmia és, en la seva forma aguda, una creació artificial de l'hitlerisme.

La Conferència de la Pau, lligada pels Tractats de guerra, havia estatuït segons el bon sentit comú. Jo havia exposat el cas en conjunt al Consell Suprem, el 15 de maig del 1918, a propòsit de Polònia:

"La situació, que el senyor Lloyd George està desitjós d'evitar tornarà a produir-se en la solució de totes les qüestions de frontera

La conferència ha acceptat la tasca de fer renéixer antics Estats que han estat sotmesos, en el curs de nombrosos anys, i de vegades segles, a una dominació estrangera.

A cada moment ens tornarem a trobar inevitablement el dominador installat en mig dels que ha esclavitzat.

Amb la millor voluntat del món, és materialment impossible delimitar les fronteres seguint principis purament etnogràfics.

Si les nacions submergides anteriorment han de reviure avui, és impossible que no continguin una població mixta."

Es podia procedir d'altra manera? No ho crec. Es podia, equitativament, impedir la vida que se'ls acabava de prometre als nous Estats, excloent del seu territori les minories alemanyes anteriorment installades per Alemanya, com a mitjà de domini en un sol estranger? Podria hom, políticament, descoratjar els nostres aliats de l'Europa central i oriental, principalment aquest poble txec tan gran en la seva secular resistència a l'opressió dels Habsburgs i al que el senyor Lloyd George dedicava un just homenatge en el sopar dels "Gallois" del 3 de març del 1919? Es podia, d'altra banda, prendre més precaucions en favor de les minories?

S'han escrit sobre això mil i mil absurditats; que la dislocació d'Àustria-Hongria no data més que dels Tractats del 1919; que Txecoslovàquia ha estat improvisada amb habilitat; que havia promès crear un Estat federal; que els negociadors de la pau, no havent estudiat ni discutit, han temut d'una simple arlequinada.

Jo vaig ésser un d'aquests negociadors, i he vist treballar els altres. Concedeixo que, seguint la tradició secular de França i la lliçó de la darrera guerra, hem volgut organitzar fortament l'Europa central i oriental. Concedeixo que hem realitzat, amb aquesta intenció, la Petita Entesa, anorreada pels seus successors. Concedeixo que hem refusat de donar a Alemanya el control del Danubi i inclinar-se davant d'agitadors pangermanistes en nombre de plebiscits truncats. Concedeixo que no hem permès a Alemanya d'estendre's ni per Àustria, ni per Bohèmia, ni per Polònia, ni per enlloc.

I concedeixo que aquests principis són avui en dia antiquats. La Història, en un o dos segles, dirà qui tenia raó.

Hitler, a Nuremberg, ha dit a Anglaterra que no es fiqui allà on no la demanen. Això ja se sap el que vol dir: que el nazisme

LA PUBLICITAT

alemany, que es disposa a seguir la seva política d'anexions, a l'Europa central, no necessita testimonis ni vol destorbs.

AQUELLA NO INTERVENCIÓ

La premsa francesa s'ocupa de la retirada dels voluntaris italians i del reconeixement de l'Imperi

Mr. Hemming ja ha arribat a Burgos

París, 9. — A "Le Petit Parisien" escriu Bourguès:

"El contacte dels quatre, a Munic, salvà Europa d'una immensa calamitat. El Duce, que representà el paper decisiu de mitjancer, prosseguex la seva obra de mitjancer, liquidant el problema espanyol. El gest que realitzà ahir és un feliç auguri per a la col·laboració de les grans potències en favor d'una veritable pau."

A "L'Epoque" escriu Donnadieu:

"Ningú no pot aspirar a trencar l'eix Roma - Berlín, que forjà l'assumpte d'Etiopia, però és possible debilitar-lo. Podem encara fer d'Itàlia, si no un aliat, almenys, un amic. Per a això cal que els Governs de París i de Londres liquidin les divergències que els separen de Roma."

A "Le Journal", escriu Saint Brice:

"La decisió d'Itàlia de retirar els seus voluntaris d'Espanya, àdhuc si no es tracta més que d'una etapa de la liquidació veritable, acaba amb aquesta setmana afortunada pel descabellament dels acords de Munic."

A "Le Jour" Pietri escriu:

"Dintre pocs dies tindrem ambaixador prop del rei d'Itàlia i emperador d'Etiopia. El seu primer deure serà associar-nos a la solució general del problema mediterrani, ja que no és possible de concertar un acord mediterrani sense França."

A "L'Oeuvre", Madame Tabouis escriu:

"L'acord franco-britànic del 15 de juny passat, signat pel Comitè de No Intervenció, estipulava que la beligerància no seria atorgada sinó fins després que s'haguessin retirat 10.000 voluntaris estrangers del costat que en posseia menys, i que en serien retirats d'altres en proporció per part dels nacionalistes — la qual cosa suposava de 50.000 a 60.000 per Franco. A la banda republicana no queden en conjunt més que deu mil voluntaris."

I Madame Tabouis afegeix: "Si es deixés sols els espanyols en la lluita, els republicans obtindrien la victòria en molt pocs mesos."

"Le Populaire" escriu:

"Franco deixarà marxar uns vuit mil homes sobre un total que és superior a 40.000."

I afegeix:

"Posat que Roma i Berlín es mostren tan apassionats per l'autodeterminació dels pobles, caldria imposar a Roma i a Berlín el respecte al dret d'autodeterminació del poble espanyol." — Fabra.

LA REUNIO DEL GRAN CONSELL FEIXISTA

L'ordre del dia fou aprovada per aclamació

Roma, 9. — El Gran Consell Feixista es reuní ahir per tercera vegada en aquesta setmana, sota la presidència de Mussolini, a les deu de la nit, i romangueren reunits els assistents a l'acte fins a dos quarts de dues.

Per aclamació fou aprovat l'ordre del dia següent:

"El Gran Consell, després d'haver escoltat l'informe del ministre d'Afers Estrangers, fidel executor de la política estrangera del feixisme, basada en l'eix italo-alemany, declara la seva plena conformitat a aquesta política, que demostrà, amb la intervenció del "duce" en la Conferència de Munic, la consagració més solemne sobre el pla europeu i mundial."

El "duce" posà de relleu certs punts de l'informe del comte Ciano.

Finalment el Gran Consell aprovà la moció següent:

"En vigilies de la primera reunió de la Comissió Suprema per a l'Autarquia, el Gran Consell reforma categòricament la necessitat de conduir amb energia extrema i més ràpidesa la batalla per a la independència econòmica de la nació."

El Gran Consell acordà reunir-se de nou el dia 18 del corrent.

La Comissió Suprema per a l'Autarquia es reunirà demà. — Fabra.

França s'acosta a Itàlia i Itàlia la rep a puntades de peu

Roma, 10. — L'article d'avui del "Giornale d'Italia", atacant França diu: "L'Italia té nombroses raons per a creure's superior al francès. França no ha estat mai una germana per a Itàlia, i Itàlia coneix l'egoisme, la tirania, presumida, el zel senil de França, que marxa vers els baixos fons de la criminalitat subversiva. Tot això és misèria que fa mala olor. Es repugnant treure a la llum aquests draps bruts, però és necessari per a fixar en la història internacional el present i el futur, els fets i les posicions, no solament en els papers de la diplomàcia, sinó també per les informacions que revelen la naturalesa de França." — Agència Espanya.

MR. HEMMING A BURGOS

Baiona, 10. — El senyor Hemming, secretari del Comitè de No Intervenció, acompanyat del contraalmirall Thomas Kider Waterhouse, i del capità John Mackey Hodge, procedents de Londres i de pas cap a Burgos, per tal de conferenciar amb Franco, han estat saludats aquest matí a la frontera franco-espanyola pel senyor Daguerre, sots-prefecte de Baiona.

Diversos membres de la Comissió Internacional han arribat també a San-Jean-de-Luz. — Fabra.

La repatriació dels nostres voluntaris anglesos

Londres, 10. — El "Times" escriu: "La brigada Internacional d'Espanya ha estat dissolta oficialment la setmana passada, i es creu que el contingent britànic estrà de retorn a la Gran Bretanya dintre pocs dies."

El "Daily Worker" ha precisat que del contingent britànic de quatre mil que sortiren cap a Espanya, 432 resultaren morts i molts altres han desaparegut. Els ferits són 1.203, la majoria dels quals estan ferits i han tornat al front, però 494 d'ells han estat declarats definitivament inútils per al servei.

"El Comitè especial ha recollit 45.574 lliures esterlines per als ferits i per a socórrer les famílies dels combatents a Espanya, lha pres sota el seu càrrec la repatriació dels ferits." — Fabra.

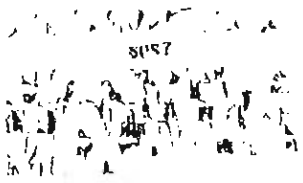

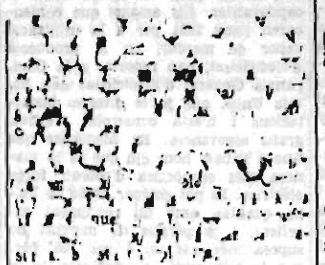

L'aniversari de l'assassinat d'Alexandre de Sèrbia

París, 10. — Avui ha estat commemorat el quart aniversari de l'assassinat del rei Alexandre de Iugoslàvia i de Lluís Barthou, a Marsella, amb una cerimònia celebrada a la Porte Muette, on es troba enclavat o monument erigit a la memòria dels reis Pere I de Sèrbia i Alexandre de Iugoslàvia.

Han estat dipositades flors al peu de monument, assistint a l'acte el ministre de Yugoslàvia a París, senyor Pourritch i el President de l'Associació d'Amics de Iugoslàvia, senyor Martin, així com diverses personalitats. — Fabra.

* * *

Belgrad, 10. — Els diaris de tota la nació dediquen avui llargs espais a commemorar a trista data en que fou assassinat, fa quatre anys, el rei Alexandre. Amb aquest motiu la premsa recorda que en el seu testament, el rei Alexandr, traçà el programa polític que ha estat posat en execució o sia la unió interior i una intel·ligència amb la Unió Balcànica. — Fabra.

ELS REIS D'ANGLATERRA ANIRAN AL CANADÀ

I als EE. UU. estan contentíssims

Nova York, 9. — S'anuncia la visita durant l'any vinent, de'ls sobirans britànics al Canadà, i es dóna a aquest esdeveniment un caràcter sensacional, especialment per la premsa novayorquina, que estima que el rei i la reina visitaran, probablement, la Casa Blanca.

"Seria aquest, diuen, el més bell símbol de l'amistat que uneix els dos pobles i l'expressió profunda de gratitud que Londres sent pel President Roosevelt per la crida que féu a favor de la pau."

El "New York Herald Tribune" escriu:

"Els observadors estimen més que probable que els sobirans visitaran els Estats Units per motius lligats amb la situació internacional, enin en compe, particularment, l'expressió que s'exerceix en els cercles oficials perquè estableixin relacions més íntimes entre els Estats Units i la Gran Bretanya." — Fabra.

Els amics del catòlic Franco

Els nazis assalten el palau arquebisbal de Viena

el saquegen, fan foc dels mobles i fereixen Mons. Junitzer

Els alemanys diuen que els culpables seran castigats, però primer arresten l'arquebisbe

Berlín, 9. — El Ministeri de Propaganda anuncia oficialment que ahir es produïren incidents a Viena, indicant l'hostilitat que regna contra l'arquebisbe cardenal Innitzer.

Segons la versió oficial, a la nit un grup de joves de 15 a 20 anys, es congregaren als carrers de Viena prenent una actitud amenaçadora contra el cardenal. El Ministeri afirma que la policia intervingué ràpidament, aconseguint restablir l'ordre, sense que l'arquebisbe sofrís el menor dany.

El comissari del Reich, Josep Burckel, prengué rigoroses mesures contra els promotors dels disturbis, que seran jutjats pel Tribunal i internats en un camp de concentració després d'haver expirat la pena que se'ls imposi.

En els cercles autoritzats s'afegeix que els disturbis es produïren en el moment que el Cardenal, que venia de predicar a la catedral de Sant Esteve, era aclamat als carrers per les joventuts catòliques, contestant aleshores els joves hitlerians amb una contramanifestació, agrupant-se davant del palau episcopal i trencant alguns vidres a cops de pedra.

En els mateixos cercles es declara que Innizer es troba sa i estalvi en el seu palau. — Fabra.

LA NOTICIA A LONDRES

Londres, 10. (Per telèfon.) — També els diaris de Londres d'ahir diumenge i d'avui, dediquen grans espais i titulars a expressar i comentar l'atac que els nazis feren al palau del cardenal arquebisbe de Viena. Segons aquests reports, una multitud de nazis començaren a manifestar-se davant del Palau costa el cardenal Innitzer i exaltant-se esbotzà les portes i finestres, entran a saquejar el palau. El mobiliari, es quadres, els breviaris, salaren per es finestres i amb tot es féu una gran foguera davant la catedral de Sant Esteve. Sembla que en trencar-se els vidres de les finestres el cardenal fou ferit. Mentrestant la multitud dels nazis cridava: "Lliurer-nos Innjer! Mateu els capellans! Mateu aquests gossos negres!"

Totes aquestes demostracions vénen a comprovar l'esperit anticristià dels nazis. Però com pot conciliar-se aquest esperit pagà amb el dels catòlics que defensen Franco? Tot allò que pot esperar-se és que els nazis portaran aquest mateix esperit, amb els seus consells dintre de Falange i del Govern de Franco"

El comunicat oficial alemany

Berín, 9. — Referent als incidents que es produïren a Viena contra el cardenal Inniter, l'agència oficial alemanya publica el següent comunicat:

"Un grup de nois es reuní ahir a la nit, als carrers de Viena, prenent una actitud amenaçadora contra el palau episcopal. La policia intervingué enèrgicament, de tal manera, que l'ordre quedà restablert ràpidament. Les informacions que han circulat a l'estranger segons les quals el bisbe havia estat ferit, i altres notícies d'aquesta mena, són inexaces. S'anuncia que els autors dels disturbis seran castigats amb el màxim rigor." — Fabra

EL QUE HAVIA DIT EL CARDENAL

Londres, 9. — Segons li comuniquen a l'agència Reuter des de Viena, durant les manifestacions nais que es produïren a Viena, les finestres del palau d'Inniter foren trencades, l'immoble saquejat i part del mobiliari llançat al carrer i després cremat.

Alguns partidaris del cardenal foren apallissats i, segons es diu, el propi cardenal ha resultat lleugerament ferit a conseqüència de la trencadissa de vidres. Aquesta informació no ha estat, de totes maneres, confirmada oficialment.

Abass que es produïssin les manifestacions, el cardenal Inniter havia declarat als joves catòlics reunits a la catedral:

"Ho heu perdut gairebé tot en el transcurs dels últims mesos. Heu perdut els vostres cercles catòlics, les vostres unions cristianes, però malgrat que hàgiu estat privats de to això, us unireu novamen amb els vostres sacerdots en noves unions. Passi el que passi existeix una joventut idealista catòlica que no pot ésser vençuda amb frases vanes. — Fabra.

EL CARDENAL, ARRESTAT?

Zurle, 10. — S'anuncia de Berlín que a conseqüència dels fets de Viena, el cardenal Innitzer ha estat arrestat alp alau episcopal. De Viena diuen que una ona d'indignació s'adverteix en els medis catòlics. — Agència Espanya.

MES DETALLS DE L'ASSALT

"L'Osservatore Romano", "democràtic, maçònic i jueu"

Berlín, 10. — Després de la invasió i de l'incendi del palau del cardenal Innitzer a Viena, anit passada es produïren nous incidents. Els joves hitlerians es manifestaren davant l'església de Sant Esteve, cridant: "Penjeu els jueus, mateu els capecans".

Es confirma que el cardenal Innitzer, el qual, com és sabut, lluità a favor de l'annexió d'Austria a Alemanyal que intentava crear una església independent i nacional-socialista, ha estat ferit, i es troba detingut. La capella del cardenal quedà destruida, i els nazis robaren tots els objectes de culte. La premsa alemanya d'aquest matí no alludeix tan solament els incidents. La breu nota oficiosa d'anit pasada només ha estat publicada a l'estranger.

La premsa italiana ha amagat els fets amb la informació següent: "Una banda de joves es reuní en actitud amenaçadora davant el palau de l'arquebisbe. La policia intervingué enèrgicament i dissolgué la manifestació."

Els fets han produït al Vaticà una impressió enorme, provocant la protesta de "L'Osservatore Romano". L'acord anticatòlic entre nazis alemanys i feixistes italians és cada vegada més complet. A propòsit de la polèmico sobre el racisme italià, "Regime Fascista" publica un violent article contra les "tendències democràtiques, maçòniques i jueves de l'"Osservatore Romano". — Agència Espanya.

QUE FARA EL VATICA?

Ciutat del Vaticà, 9. — Fins que han aparegut les edicions de la premsa no s'ha tingut notícia al Vaticà de les greus manifestacions a què es lliuraren els elements nacional-socialistes de Viena contra el palau de l'arquebisbe.

Com sigui que el Sant Pare ha retirat el seu representant de Viena després de l'Anschluss, només podrà ésser informat indirectament d'una manera precisa i circumstanciada dels esdeveniments que s'han produït a l'ex-capital austríaca.

No obstant, no es dissimula ja des d'ara la gravetat dels incidents, i es recorda que no és la primera vegada que es cometen semblants excessos al Reich contra l'Església, en la persona dels seus membres més eminents. Es recorda, en efecte, que el senyor Sproll, bisbe de Sottenburg, que fou obligat a abandonar la seva diòcesi, hagué de sofrir les mateixes violències. El palau episcopal fou envaït pels manifestants i saquejat, sense que la policia intervingués a temps per a impedir-ho.

Es manifesto gran reserva sobre les conseqüències d'aquestes violències i sobre l'actitud que l'Església podrà veure's obligada a adoptar. — Fabra.

La fera no està saciada

Hitler, en un nou discurs, ja vol ficar-se en la política interior anglesa

El führer posa el vet a Eden, Churchill i Duff Cooper, i "recorda" a Anglaterra la qüestió de Palestina

Londres, 10. (Per telèfon, a les tres de la tarda). — La nova que ha caigut com una bomba damunt la Premsa anglesa d'aquest matí és el discurs pronunciat per Hitler ahir a la tarda. En aquest hi ha un seriós, agre, advertiment a Anglaterra perquè no es barregi en els afers d'altres països. Diu així mateix: "La tutela d'una institutriu estrangera és quelcom que Alemanya no po ni voldrà tolerar."

Llavors Hitler s'engega de cap contra Mr. Churchill, Mr. Eden i Mr. Duff Cooper. "Si un d'ells tornés al poder a Anglaterra — diu Hitler —, el seu objectiu seria fer immediatament la guerra contra Alemanya. Nosaltres no ens fiquem pas en els afers d'Anglaterra, i això que si volguéssim podríem tenir motiu per interessar-nos-hi per certs fets que passen en aquests moments. Per exemple, a Palestina; però els deixem en mans d'aquelles persones que es pensen que són cridades per Déu per resoldre aquests problemes. Tot allò que podem fer és observar de quina manera tan meravellosament ràpida obtenen llurs èxits."

Aquests sarcàstics comentaris a la situació de Palestina, que està preocupant seriosament l'opinió anglesa, han produït molts ressentiments. Realment, aquesta actitud de Hitler és sorprenent; després que Anglaterra es fica en els afers d'altres països precisament per complaure Hitler, aquest és tot el regraciament que el poble britànic té del "führer".

LA PREMSA ALEMANYA OBRE EL FOC NOVAMENT

Berlín, 10. — Comentant el discurs de Hitler, l'òrgan oficial del partit nacional-socialista, "Volkischer Beobachter", avui fa algunes afirmacions que demostren el camí de la política alemanya. "El discurs del canceller a Sarrebruck — diu —, no sols és significatiu pel lloc en què ha estat pronunciat, sinó pel seu aspecte segur i orgullós. Aquesta vegada el "führer" ha reformat les seves paraules encara més que en altres ocasions." Remarca després l'afirmació de Hitler segons la qual l'anexió del territori dels sudetes ha estat aconseguida només per la força d'Alemanya. "Aquesta afirmació és important — diu el periòdic — perquè no es tracta d'un resultat de la diplomàcia internacional." El periòdic assenyala també la segona part del discurs de Hitler, en la qual es remarca l'oposició de "les forces internacionals de la democràcia, del judaisme i del bolxevisme" amb Alemanya. "La violència de les seves declaracions — afegeix — no pot deixar dubtes a ningú sobre la decisió d'Alemanya de plantar cara amb les seves forces contra el que representa un perill per a Alemanya. Creiem que a Londres i París seran preses en consideració aquestes declaracions." — Agència Espanya.

50.000 MILIONS DE FRANCS PER SENTIR EL NOU DISCURS DE HITLER

I tot un grup de potències amigues, perdut

París, 10. — Segons els càlculs fets en les cancelleries europees, la mobilització dels exèrcits en els diferents països durant la crisi internacional ha costat 50.000 milions de francs. — Agència Espanya.

¿CONTESTARÀ MR. CHURCHILL EL DISCURS?

Londres, 10. — En els cercles polítics, el discurs pronunciat ahir per Hitler ha produït una impressió pregona i desfavorable, tant en els conservadors com en l'oposició. Es declara que el discurs de Hitler ha donat la raó a les tat anglesa, i els ciutadans demanen crítiques de Churchill i a l'oposició. Després d'aquest discurs, la política de Chamberlain haurà d'ésser modificada.

S'anuncia que Churchill pronunciarà un discurs contestant el canceller alemany.

En alguns cercles polítics anglesos s'interpreta el discurs de Hitler com l'anunci de noves pretensions alemanyes, per exemple l'abandonament de l'alliança franco-russa i el de la de Polònia amb França.

Els cercles parlamentaris d'oposició remarquen l'error comès per Chamberlain en tenir confiança en Hitler, el qual descobreix avui la seva maniobra, d'acord amb Mussolini.

Ahir a la nit, el diputat Cripps, del Comitè Egecutiu de les Trade-Unions, pronuncià un discurs en el qual declarà acceptar el rearmament per defensar la justícia. Però cal que el rearmament sigui controlat pel poble i no per homes que han ajudat Hitler i Mussolini.

Attlee, cap de l'oposició, i Wedgwood, parlaren a Londres, protestant contra el to intolerable emprat per Hitler.

La reacció és general en tots els cercles polítics, sobretot a causa dels atacs adreçats per Hitler contra els líders de l'oposició conservadora, liberal i laborista. — Agència Espanya.

Davant l'amenaça

NO SE SAP SI CHAMBERLAIN PENSA O NO REORGANITZAR EL GOVERN AMB EDEN I CHURCHILL

Londres, 10. — Segons rumors que circulen als cercles polítics Chamberlain reorganitzarà el seu Gabinet, especialment per a procedir el rearma-

(Passa a la pàgina 3)

EL DRAMA DE TXECOSLOVAQUIA

Ara resulta que sense el truc de Munic els alemanys no haurien pogut passar

I mentres ant ja han ocupat la cinquena zona i ja tenen camp de concentració per als txecs

Praga, 10. — A les regions ocupades, les tropes alemanyes esgoten les existències de queviures. Oficials alemanys han declarat als oficials txecs, després d'haver visitat les fortificacions de la frontera, que a l'exèrcit alemany li hauria costat molt de travessar-les en cas de guerra. — Agència Espanya.

LES TROPES ALEMANYES HAN OCUPAT JA LA CONQUISTA DE MUNIC

Berlín, 10. — L'alt comandament suprem de l'exèrcit anuncia que avui, dia 10 d'octubre, les tropes alemanyes han ocupat els darrers sectors del territori sudeta." — Fabra.

CALMA BRITANICA LA BRITISH LEGION JA VA CAP A TXECOSLOVAQUIA

Londres, 10. — L'avantguarda del Cos de voluntaris que ha d'encarregar-se de mantenir l'ordre a les regions txecoslovaques on ha de tenir lloc un plebiscit ha sortit aquest matí, a les nou, de Croydon, cap a Praga.

Formen el grup el coronel sir Alfred Mowat, industrial del Yorkshire; el major Griffin, secretari de la Legió, i Mr. A. A. Byford, del ministeri de la Guerra, els quals es trasladen a Praga per tal d'organitzar, de comú acord amb les autoritats txeques, l'acantonament dels voluntaris. — Fabra.

ELS NAZIS JA HAN OMPLERT UN CAMP DE CONCENTRACIÓ

Praga, 10. — Els refugiats de les regions sudetes anuncien que la policia alemanya ha establert ja a Ficheren, prop de Karlsbad, un camp de concentració, en el qual han ingressat milers de txecoslovacs i de socialdemòcrates alemanys. — Agència Espanya.

L'ALCALDE DE LONDRES A PRAGA

Londres, 10. — Acompanyat de sir Neil Malcolm, alt comissari per als refugiats, ha sortit per via aèria de l'aeròdrom de Croydon, sir Harry Twyford, lord alcalde de Londres, el qual es trasllada a Praga.

El lord alcalde es proposa tornar a Anglaterra el dimecres vinent. — Fabra.

HITLER DISSOL EL COS FRANC SUDETA I LI DONA LES GRÀCIES PER LA FEINA

Sarrebruck, 10. — Hitler ha adreçat una proclama als membres del cos franc sudeta, agraint-los llur participació en la lluita en pro del germanisme i anunciant que el cos franc de sudetes ha quedat dissolt. — Fabra.

LA RUSSIA SUBCARPÀTICA TINDRÀ TAMBÉ GOVERN PROPI

Praga, 10. — L'Agència C. T. K. comunica:

"El Govern de la República txecoslovaca, exercint poders de President de la República, ha relevat de les seves funcions, a petició pròpia, Konstantin Hrabar, governador de la Rússia subcarpàtica, i ha anomenat al seu lloc Ivan Parkany, el qual ha prestat el jurament prescrit per la llei. — Fabra.

Praga, 9. — L'Agència C. T. K. comunica:

"Les converses celebrades a Uzhorod, Rússia Subcarpàtica, pels representants parlamentaris de la Rússia subcarpàtica i les delegacions del primer Consell central i primer Consell nacional ucranià, acabaren anit passada amb la redacció d'un acord, segons els termes del qual — fet sota el model eslovac — la llista dels ministres del Govern subcarpàtic serà presentada al Govern central de Praga.

Segons sembla, el President del Consell serà el diputat Brody.

En nom del Govern, el ministre de la Rússia sucarpàtica senyor Varkany llegí des del balcó del Govern la declaració segons la qual l'esmentada nacionalitat gaudirà dels mateixos drets que Eslovàquia."

Els representants de la Rússia subcarpàtica es trasladaran dilluns a Praga, amb l'objecte de presentar les seves proposocions al Govern central. — Fabra.

POLONIA JA TE EL SEU TROS

Varsòvia, 10. — El President de la República ha firmat el decret incorporant definitivament a l'Estat polonès els territoris de Silèsia i Cieszyn, ocupats per l'exèrcit polonès.

Administrativament el territori dependrà d'ara endavant del vojvoda de Katowicz.

El decret introdueix en la nova regió les lleis actualment en vigor a Polònia. — Fabra.

TOTHOM TE PRESSA

Varsòvia, 10. — Ahir al migdia les tropes poloneses ocuparen la ciutat de Bogumin, important enllaç ferroviari en el punt on convergeixen les fronteres de Polònia, Alemanya i Txecoslovàquia.

L'ocupació d'aquesta ciutat no estava prevista fins al dia 11 del corrent pel pla establert el dia 5. — Fabra.

ELS ALEMANYS VOLIEN GRÈSCA

Varsòvia, 10. — Segons informa la "Gazeta Polska", l'avanç de la data prevista per l'ocupació de Bogumin s'ha degut als aldarulls provocats per elements alemanys.

Segons sembla, un grup d'aquests va passar la frontera per tal de proveir-se d'armes i municions a Alemanya; i en no aconseguir-ho es reintegraren a l'esmentada ciutat, on promogueren diversos aldarulls que obligaren la tornada a Bogumin d'uns grups de soldats txecoslovacs que ja l'havien evacuada. — Fabra.

NO HI HA COM CEDIR PER TENIR AMICS

Moravska-Ostrova, 10. — Les negociacions entre la missió txecoslovaca del general Krabeik i la missió polonesa del general Bortnowski sobre l'evacuació de la regió de Teschen prosseguexen en una atmosfera favorable i àdhuc amistosa.

A Bogumin, ocupada ahir per les tropes poloneses abans del termini previst, l'evacuació prevista dels funcionaris de duanes i gendermes txecoslovacs no ha arribat a tenir lloc per les bones relacions i col·laboració perfectes que s'estableixen entre aquests i els funcionaris militars polonesos. — Fabra.

ELS HONGARESOS VAN PRENENT EL QUE VOLIEN

Budapest, 10. — En virtut de l'acord signat ahir a la nit entre els delegats hongaresos i txecoslovacs, les tropes magiars hauran d'haver ocupat demà a la tarda les ciutats fronteres de Satoraalja, Ujhely i Irolysag, situades, respectivament, al nord-est i nord d'Hongria.

D'aquesta manera 6.000 hongaresos passaran a dependre d'Hongria.

Ultra les condicions prèvies imposades per Hongria, n'hi ha una que ja ha estat complimentada. Es tracta del quart punt de la nota hongaresa del 3 d'octubre. Els altres dos punts enumerats en l'esmentada nota, el primer i el segon, o sigui l'alliberament dels presoners hongaresos i el licenciament dels militars txecoslovacs, han estat acceptats per la delegació txecoslovaca, la qual ha donat totes les garanties sobre aquest aspecte. Quant al tercer punt, referent a la participació hongaresa immediata per al manteniment de l'ordre en els territoris reivindicats, amb comandament mixt, serà discutit aquesta tarda. — Fabra.

SEMBLA QUE ROMANIA CANVIARÀ TAMBÉ DE POLÍTICA EXTERIOR

Bucarest, 9. — El rei, en el castell Peles de Sinaia, ha rebut avui diverses personalitats, entre les quals hi havia el senyor Commene, ministre de Negocis Estrangers.

Circula el rumor d'una propera reorganització del Govern que no deixaria d'estar relacionada amb els recents esdeveniments de la política internacional. Efectivament, les visites que ha rebut el rei, aquests darrers dies, de personalitats polítiques destacades, han estat seguides amb molt d'interès. — Fabra.

LA REORGANITZACIÓ DEL GOVERN IUGOSLAU

Belgrad, 10. — En la nova reorganització ministerial hi entren tres nous ministres: el senyor Hodjéra, cap del partit popular iugoslau, en qualitat de ministre sense cartera, i el senyor Mastrovic, pertanyent al partit governamental i diputat per Split, com a ministre d'Educació Física. — Fabra.

Joguines, aliments i medicaments per als infants d'Espanya i Xina

Washington, 10. — Tres vaixells mercants noliejats per la Creu Roja nord-americana sortiran dels Estats Units a fi de mes transportant joguines aliments i medicaments destinats als nens de Xina i de les dues fraccions d'Espanya, amb ocasió de Nadal.

Les codpres han estat efectuades gràcies a la contribució dels nens de les escoles nord-auericanes i amb la cooperació de diverses societats de beneficència.

Els esmentats articles seran transportats gratuïtament per la Comissió Marítima Federal. — Fabra.

13.000 baixes

El moment que comença a dir-se que els soldats italians van a deixar el sòl espanyol, és oportú recordar les pèrdues que han tingut, segons les dades subministrades a Roma mateix pels organismes oficials. Són les següents:

Morts, 4.000; ferits, malalts o presoners, 9.000; o sigui, en total, 13.000.

No està malament.

LA COMISSIÓ OFICIAL DE RECOLLIDA DE DRAPS ens comunica que la Setmana de Recollida de Draps a Catalunya es realitzarà del 23 al 30 del corrent mes.